21 ДЕК 1984

ЛЕНИНЧА ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ БАЙРОҒИ ОСТИДА

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 290 (19.066). • Якшанба, 16 декабрь 1984 йил • Баҳоси 3 тийин.

ҚАРДОШЛИК ТАНТАНАСИ

Еримиз еримизга, қалбимиз қалбимизга туташ тожик дўстларимиз юртида бугун катта тўй, улкан шодиёна — Тожикистон ССР ва Тожикистон Компартияси ташкил этилганлигининг шонли 60 йиллиги нишонланмоқда. Дўстларимиз босиб ўтган йўлга фикран назар ташларканмиз, тенглар ичида тенг ҳур ўлканинг тарихан қисқа вақт ичида асрларга баробар йўлни босиб ўтганига тўла ишонч ҳосил қиламиз.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғалабаси туфайли социал ва миллий зулм исканжасидан озод бўлган тожиклар диёрида ҳам чинакам ҳаёт йўли бевосита феодал тузумнинг харобалари ўрнида бошланган эди. Социалистик қурилиш жараёнида илгари эзилган халқларнинг амалдаги тенгсизлигига барҳам бериш юзасидан башариятнинг буюк доҳийси Владимир Ильич Ленин томонидан ишлаб чиқилган программанинг ҳаётга татбиқ этилиши туфайли Ўрта Осиёда миллий территориал чегараланиш ўтказилиши натижасида 1924 йил октябрь ойида Тожикистон Автоном Совет Социалистик Республикаси ташкил этилди. Революцион кураш жараёнида пайдо бўлган партия ячейкалари ягона партия ташкилотига бирлашди.

1929 йил октябрда эса Тожикистон АССР Советларининг Учинчи Фавқулодда съезди Тожикистон Совет Социалистик Республикасининг ташкил этилганлигини эълон қилди ва унинг ихтиёрий равишда Совет Социалистик Республикалари Иттифоқига кириши тўғрисидаги Декларация қабул қилди. 1930 йил июнида ўзининг I таъсис съездида Тожикистон Коммунистик (большевиклар) партияси ташкилий жиҳатдан шаклланди.

Тожикистон ССР ва Тожикистон Компартиясининг ташкил этилиши — тожик халқининг ҳаётида йирик сиёсий воқеа бўлиб, унинг тақдирида кескин бурилиш ясади. Ўрта Осиёнинг миллионлаб халқлари каби кўп асрлик тарқоқликдан кейин у социалистик миллат сифатида шаклланди, мустақил совет давлатчилигига эга бўлди, эркин равнақ топиш йўлига кирди. Унинг бу йўлда дадил одим ташлашига ҳали ўша янги, эркин дунё учун меҳнат аҳлининг биргаликдаги кураши давомида вужудга келган буюк қардошлиги, мамлакатимиз халқлари, айниқса улуғ рус халқининг беғараз интернационал ёрдами асос бўлди. Москва, Ленинград, Киев, Харьков, Иваново ва бошқа қатор шаҳарлардаги меҳнат коллективларининг фаол иштироки билан ўлкада замонавий индустрия вужудга келди. Консой полиметаллар комбинати, Ленинободдаги шойи газламалар ва консерва комбинатлари, Душанбадаги шойи тўқиш фабрикаси, республикадаги тўнғич Варзоб ГЭСи, Душанба—Термиз темир йўли, республика пойтахтини Хоруғ, Ленинобод ва Вахш водийси билан боғлайдиган автомобиль йўли каби йирик объектлар барпо этилди.

Ривожланган социализм шароитида республиканинг қиёфаси беқиёс даражада ўзгариб кетди. Вахш дарёсида мамлакатимиз халқларининг қардошлиги рамзи сифатида бунёд этилган Л. И. Брежнев номидаги Норак ГЭСи бутун Совет Иттифоқи учун муҳим аҳамиятга эга бўлган Жанубий Тожикистон территориал-ишлаб чиқариш комплексининг «қон томири» бўлиб хизмат қилмоқда. Ўз навбатида бу комплекс республиканинг иқтисодий ва социал тараққиётига катта таъсир кўрсатмоқда. Ҳозир республикада рангли металлургия, машинасозлик, химия, кон-руда, электротехника, енгил ва озиқ-овқат саноатининг, қурилиш индустриясининг 400 дан ортиқ замонавий корхоналари ҳар икки кунда республика территориясида бутун 1924 йилда ишлаб чиқарилганига тенг маҳсулот ишлаб чиқармоқда. «Тожикистонда ишлаб чиқарилган» деган белги қўйилган алюминий, тўқув станоклари, кабель, трансформатор, трубопровод арматураси, пахта толаси, газламалар ва бошқа кўплаб буюмларни жаҳоннинг 50 та мамлакати харид қилмоқда.

Жаҳонга Абу Абдулло Рўдакий, Абдураҳмон Жомий каби бетакрор алломаларни берган эл революцияга қадар оч-яланғоч яшарди. Экономикаси ва маданиятининг қай даражада эканлигини шундан ҳам билиш мумкин эдики, бу ерда бирорта ҳам саноат корхонаси йўқ бўлиб, ҳатто мих ҳам четдан олиб келинар, оддий керосин лампа ҳам топилмас матоҳ ҳисобланарди. Халқнинг ўзи ҳам бир-бирини тушунмасди— ягона миллий тил йўқ эди. Бугунги кунда эса бу ерда йилига 12 миллиард киловатт-соат электр энергияси ҳосил қилинмоқда. Норак ГЭСи қурилишида орттирилган бой тажриба эндиликда дастлабки агрегатлари шу беш йилликда ишга тушадиган Байпази ГЭСи, шунингдек қуввати жиҳатидан Норак ГЭСидан ҳам катта Роғун ГЭСи қурилишида кенг қўлланилмоқда. Республикани чинакам қурилиш майдонига қиёс қилиш мумкин. Анзоб ошуви зонасида 2740 метр баландликда республиканинг жанубини ва шимолини бир-бири билан боғлайдиган транспорт тоннели, Данғарада эса қоялар орасидан 14 километрли сув ўтказгич тоннели қурилялти. Мамлакат харитасида Норак, Ёвон, Турсунзода, Калининобод каби шаҳарларнинг пайдо бўлганига ҳали унча кўп вақт бўлгани йўқ.

Республикада социалистик индустрия билан биргаликда ажойиб ишчилар синфи ҳам камолга етди ва ўлканинг гуллаб-яшнаши йўлида жонбозлик кўрсатиб меҳнат қилмоқда.

Территориясининг 93 проценти тоғлардан иборат бўлган ва амалда деҳқончиликка ярoқли ери бўлмаган тожиклар диёрида революциядан илгари «қанча еринг борлигидан эмас, балки қанча сувинг борлигидан сўзла», дейишарди. Чиндан ҳам тоғ этакларида деҳқончилик қилиб бўлмас, водийларга эса сув чиқариб бўлмасди. Иккинчи беш йиллик охирига келиб республикада дунёдаги энг ноёб гидроиншоотлардан бири — Вахш суғориш системаси ишга туширилди. Унинг қурилишида ва асрлар бўйи қақраб ётган чўлга сув чиқариб, ўлка қиёфасини ўзгартириш учун курашда қадимдан тақдирлари тожик халқи билан туташ халқ — ўзбек халқининг вакиллари ҳам фаол қатнашдилар. Улар ўзлари туғилиб ўсган жойларини қолдириб, бу ерга отландилар, қисқа муддат ичида уни гуллаб яшнаган ўлкага айлантиришга муносиб ҳиссаларини қўшдилар ва қўшмоқдалар.

Ўзбек ва тожик халқлари ўртасидаги ажралмас дўстлик, биродарлик кундан-кунга мустаҳкамланиб, равнақ топиб бормоқда. Коммунистик партия раҳнамолигида икки халқ қудрати билан Мирзачўлимиз Мирзагулистонга айланди, Фарҳод ГЭСи, Қайроққум сув омбори, «Халқлар дўстлиги» ГЭСи каби иншоотлар барпо этилди. Ўзбек халқининг 1959 йили Мирзачўлдаги 50 минг гектардан ортиқ ерни Тожикистонга туҳфа қилганлиги ҳақиқий дўстлик ва биродарликнинг сўнмас рамзидир. Эндиликда Вахш водийси гарантияланган деҳқончилик зонаси бўлиб қолди — жами суғориладиган майдонлар 600 минг гектардан ошиб кетди. Данғара суғориш системаси ишга туширилиши билан бунга яна 100 минг гектар ер қўшилади.

Ҳозир Тожикистон ССР Совет Иттифоқининг асосий пахта базаларидан бири ҳисобланади. Кейинги пайтларда бу ерда пахта етиштиришнинг ўртача йиллик ҳажми 910 минг тоннадан ошиб кетди. Унинг учдан бир қисми энг қимматбаҳо ингичка толали нав пахтадир. Бунда бири-бирига шогирд, бири-бирига устоз ўзбек ва тожик пахтакорлари ўртасида кўп йиллардан буён самарали давом этиб келаётган анъанавий ўзаро социалистик мусобақа ҳам шубҳасиз катта роль ўйнамоқда. Улар пахтачиликда эришган илғор тажрибаларини бир-бири билан ўртоқлашиб, ҳамиша бир-бирига ёрдамлашиб, Ватанимиз бойлигига бойлик қўшиб келмоқдалар.

Тоғлар ўлкасида амалга оширилган социалистик ўзгартишларнинг таркибий қисми бўлган маданий революция натижасида асрий саводсизлик тездаёқ барҳам топди. Совет ҳокимияти йилларида тожик миллий ёзуви, мазмунан социалистик маданияти вужудга келди ва мислсиз равнақ топди. Тожик ёзувчилари ва шоирларининг, композиторлари ва рассомларининг асарлари жаҳон маданияти дурдоналари қаторидан муносиб ўрин эгалламоқда.

Тожик халқи Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг шонли отрядларидан бири — Тожикистон Коммунистик партияси етакчилигида чиндан ҳам порлоқ келажак сари шаҳдам одимлаб бормоқда. Унинг иқтисодий, социал ва маънавий ҳаётнинг барча жабҳаларида бугунга қадар эришган ютуқлари бу одимлар бундан кейин янада алпона шахдамлик касб этишидан далолат бериб турибди.

Республика меҳнат аҳлига коммунистик бунёдкорлик вазифаларини бажариш ва ўлкани бундан буён янада гуллатиб-яшнатиш учун курашда омад ҳамиша ёр бўлсин. Тараққиётинг чўққилари Помир чўққиларидай сервиқор, қалбинг каби буюк бўлаверсин, қондош-жондош Тожикистон!

Замондошларимиз

ИБРАТ

Ишчи Рустам Акбаровнинг номини корхонада фахр билан тилга олишади. У ҳар соҳада касбдошларига ўрнак. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллиги нишонланган йилда икки беш йиллик планни бажарганлиги ҳақидаги ғалаба рапортига имзо чекди. У айни чоғда ёшлар мураббийси: касб-маҳоратини тинмай ўргатади.

Қува мебель комбинати меҳнат аҳли орасида бундай илғорлар жуда кўп. Улар ўзларининг юксак режаларини шараф билан бажаришяпти. Ишчи-хизматчиларнинг зафари айниқса қувонарлидир. Маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича беш йиллик марра эгалланди. Беш йиллик бошидан буён 35 миллион сўмлик мебель тайёрланди. Корхонада ишлаб чиқариш жараёнларини яхшилаш бўйича амалга оширилаётган изчил тадбирлар бу ютуқларнинг омили бўлмоқда. Жами маҳсулотнинг 34,5 проценти давлат Сифат белгиси билан чиқарилмоқда.

Суратда: marradан ўзиб меҳнат қилаётган ишчи Рустам Акбаров.

Ш. ОЛИМОВ фотоси. (ЎзТАГ).

ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ БУЮК БРИТАНИЯГА ВИЗИТИ

Буюк Британия парламентининг таклифига биноан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари, СССР Олий Совети Иттифоқ Совети Ташқи ишлар комиссиясининг раиси М. С. Горбачев бошчилигидаги СССР Олий Совети делегацияси расмий визит билан 15 декабрда Москвадан Лондонга жўнаб кетди.

Делегация составида СССР Олий Советининг депутатлари — Миллатлар Совети Энергетика комиссиясининг раиси, СССР Фанлар академиясининг вице-президенти Е. П. Велихов, Миллатлар Совети Ташқи ишлар комиссиясининг секретари, КПСС Марказий Комитети бўлимининг мудири Л. М. Замятин, Миллатлар Совети Қонун лойиҳаларини тайёрлаш комиссиясининг аъзоси, СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари Е. А. Исаев, Миллатлар Совети Халқ истеъмол моллари ва аҳолига хизмат кўрсатиш комиссиясининг аъзоси, ташқи савдо министрининг биринчи ўринбосари Н. Д. Комаров, Иттифоқ Совети Уй-жой коммунал ва шаҳар хўжалиги комиссиясининг аъзоси, Ленинград областидаги «Детскосельское» совхозлар ихтисослашган ишлаб чиқариш бирлашмаси сабзавотчиларининг бригадири В. Р. Паршина, Иттифоқ Совети Ёшлар билан ишлаш комиссиясининг аъзоси, «Донецкуголь» ишлаб чиқариш бирлашмаси «Трудовская» шахта участкасининг бошлиғи И. И. Стрельченко, Миллатлар Совети Ташқи ишлар комиссиясининг аъзоси, СССР Фанлар академияси Жаҳон экономикаси ва халқаро муносабатлар институтининг директори А. Н. Яковлев бор.

Аэродромда делегацияни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, РСФСР Министрлар Совети Раиси В. И. Воротников, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

(ТАСС).

ЮКСАК ИШОНЧ

Ўзбекистонда ўн биринчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советига сайлов ўтказувчи округ сайлов комиссиялари составига номзодлар кўрсатиш давом этмоқда.

«Узбекшахтострой» трестига қарашли 5-кўчма механизациялашган колонна машинисти Толиб Деҳқонович Тўйчиев ўз коллективидан Ангрен шаҳридаги 63-Энергетика округи сайлов комиссияси составига тавсия этилди. Тошкент область Коммунистик районидаги Свердлов номли колхоз аъзолари 95-Бардонқул сайлов округи сайлов комиссияси составига колхоз аъзоси Гулзира Насиббоевна Қурбонбоевани вакил қилиб кўрсатдилар. Тошкент қишлоқ хўжалиги институтининг профессор-ўқитувчилар коллективи ва студентлари институт проректори Зуфар Умаровни Оржоникидзе районидаги 97-Салор сайлов округи сайлов комиссияси составига ўзларининг вакили этиб кўрсатдилар. Бўка районидаги Ҳамза номли колхоз аъзолари бригадир, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Саодат Гулаҳмедовани 85-Бўка сайлов округи сайлов комиссияси составига тавсия қилдилар.

(ЎзТАГ).

БУНЁДКОРЛИК ЙЎЛИДАН

Тожикистон ССР ва Тожикистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган тантанали мажлис

ДУШАНБА, 15 декабрь. (ТАСС). Қадимий Тожикистон диёрида катта байрам бошланди. Республика меҳнаткашлари Тожикистон ССР ва Тожикистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллигини нишонламоқдалар. Бугун Душанбада ана шу шонли санага бағишланиб Тожикистон Компартияси Марказий Комитети ва Тожикистон ССР Олий Советининг тантанали мажлиси бўлди.

Ўртоқ К. У. Черненко бошчилигидаги КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси баланд руҳ билан фахрий президиумга сайланди.

Мажлис аҳли самимий кутиб олган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари В. В. Гришин нутқ сўзлади.

— Мана шу қувончли кунда,— деди нотиқ, мен КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Константин Устинович Черненконинг топшириғини зўр мамнуният билан бажараман. У сизларга, сизлар орқали республика коммунистларига, барча меҳнаткашларига Тожикистон ССР ва Тожикистон Коммунистик партияси ташкил этилганлигининг 60 йиллиги билан самимий қутловлар ва эзгу истаклар топширишимни илтимос қилди.

КПСС Москва шаҳар комитети, халқ депутатлари Москва Совети, улуғ Ватанимиз пойтахти — қаҳрамон Москва шаҳрининг коммунистлари, ҳамма меҳнаткашлари барча совет кишилари билан биргаликда сизларга қизғин қутловлар ва келгусида муваффақиятлар тилаб билдирилган истакларини йўлламоқдалар.

Олтмиш йил — тарихан қисқа муддат. Тожикистон қолоқлик ва сиёсий ҳуқуқсизликдан иқтисодий ва социал тараққиёт чўққилари сари, жаҳолат ва саводсизликдан фан ва маданиятнинг ҳозирги ютуқлари сари, феодализмдан ривожланган социализм сари йўлни босиб ўтди.

Бу мураккаб, жамики кучқувватларни талаб қиладиган революцион жараён бўлди. Бу жараён Улуғ Октябрь ғалабаси натижасида бошланди. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси бу жараённинг боришини узоқни кўриб, донишмандлик билан йўналтириб турди. Партия ленинча миллий сиёсати амалга оширилганлиги мамлакатимизда миллий масала муваффақиятли ҳал этилишини таъминлади.

Тенг ҳуқуқли республикаларнинг буюк ва қудратли иттифоқида Совет Тожикистони ўзининг иқтисодий ва маънавий потенциалини кенг кўламда намоён этди. Нотиқ республика эришган муваффақиятларни таърифлаб, қудратли энергетика, химия, машинасозлик, металлургия—техника ва социал тараққиёт биринчи навбатда боғлиқ бўлган тармоқлар республиканинг қиёфасини белгилаб бераётганлигини айтди. Эндиликда халқ оммасининг мулки бўлиб қолган қадимий тожик маданияти совет тузуми даврида янги, социалистик мазмун касб этди.

Тожикистон меҳнаткашлари эришган мана шу барча чинакам тарихий зафарлар социалистик тузум афзалликларини, КПСС ленинча миллий сиёсати тантанасини яққол кўрсатиб турибди.

Тожикистон қўлга киритган ютуқлар республика партия ташкилотининг фаолияти билан узвий боғлиқдир. Тожикистон Компартияси оммани собитқадамлик билан уюштирмоқда, меҳнаткашларни марксизм-ленинизм, совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми ғояларига садоқат руҳида тинимсиз тарбияламоқда.

Тожикистон эришган ютуқлар Совет Иттифоқи барча қардош халқларининг муваффақиятлари билан чамбарчас боғлангандир. Сизлар билан биргаликда Москва меҳнаткашлари ҳам Тожикистон ССР ва республика Компартиясининг 60 йиллигини нишонламоқдалар, деди КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари. Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларида вужудга келган, Улуғ Ватан уруши алангасида тобланган Москва билан Тожикистон ўртасидаги қардошларча дўстлик ва ўзаро ёрдам анъаналари бугунги кунда экономиканинг турли тармоқларини, фан ва маданиятнинг барча соҳаларини қамраб олиб, муваффақиятли ривожланмоқда ва мустаҳкамланмоқда.

В. В. Гришин тантанали мажлис иштирокчиларини, Тожикистон ССРнинг барча меҳнаткашларини республика ва Тожикистон Компартиясининг ажойиб юбилейи билан яна бир бор самимий қутлади, партия сиёсатини амалга ошириш учун, КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун курашда янги улкан муваффақиятлар тилади.

Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Н. Набиев доклад қилди. Республика коммунистлари, барча меҳнаткашлари, деди у, Совет Тожикистони эришган муваффақиятларга берилган юксак баҳо учун КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советига астойдил миннатдорчилик изҳор этадилар. Биз самимий қутловлари ва эзгу тилаклари учун КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Константин Устинович Черненкодан чин қалбдан миннатдормиз. Бу қутловлар Коммунистик партия билан Совет ҳукумати Тожикистон ССР, республика меҳнаткашлари тўғрисида доимо оталарча ғамхўрлик қилаётганликларининг ёрқин далилидир. Жонажон Коммунистик партия теварагида маҳкам жипслашган Тожикистон меҳнаткашлари партия режалари амалга оширилиши учун, коммунистик идеаллар тантанаси учун бундан буён ҳам сабот билан курашаверадилар, деб таъкидлади нотиқ.

Мажлисда делегацияларнинг раҳбарлари: РСФСРдан — РСФСР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари В. П. Орлов, Ўзбекистон ССРдан — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев, Қозоғистон ССРдан республика Министрлар Советининг Раиси Н. А. Назарбоев, Қирғизистон ССРдан — Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Т. У. Усубалиев, Туркманистон ССРдан — Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари М. Ғ. Ғапуров табрик нутқи сўзладилар.

Тантанали мажлис қатнашчилари КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советига, ўртоқ К. У. Черненкога баланд руҳ билан табрикнома қабул қилдилар.

ПАРТИЯ РАҲНАМОЛИГИДА

Республикамиз областларида Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган тантаналар

ФАРҒОНА

● 15 декабрда Фарғонада Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигига бағишланган тантанали мажлис бўлди.

Область партия комитети биринчи секретари Ҳ. У. Умаров доклад қилди.

Олтмиш йил мобайнида Фарғона области ривожланган саноат ва серҳосил қишлоқ хўжалиги ўлкасига айланганлиги айтиб ўтилди.

Бу ерда кўпгина ирригация иншоотлари қурилиб, ўн минглаб гектар қўриқ ер ўзлаштирилди. Бу эса ерларнинг ҳосилдорлигини кескин ошириш имконини берди. Пахтакорлар мана шу юбилей йилида катта ғалабани қўлга киритдилар. Улар хирмонга 622 минг тоннадан ортиқ пахта етказиб бердилар. Қишлоқ меҳнаткашлари давлатга дон, сабзавот ва бошқа хил маҳсулот сотиш планини муваффақиятли бажардилар.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Ўзбекистон меҳнаткашларига йўллаган табрикномасидан илҳомланган фарғоналиклар ўн биринчи беш йиллик тугалловчи йилини янги меҳнат зафарлари билан нишонлашга ва партия XXVII съездини муносиб кутиб олишга азму қарор берганлар.

Мажлисда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси О. У. Салимов шонли юбилейни нишонлаш юзасидан ўтказилган республика социалистик мусобақасининг ғолиби бўлган Фарғона областига Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, республика Министрлар Совети ва Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг эсдалик Қизил байроғини топширди.

НАМАНГАН

● 15 декабрда Наманганда бўлиб ўтган тантанали йиғилиш Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигига бағишланди.

Докладчи — область партия комитетининг биринчи секретари Н. Р. Ражабов ва сўзга чиққан кишилар республика ва область меҳнаткашлари эришган социал-иқтисодий ютуқлар тўғрисида гапирдилар.

Область саноат корхоналарининг коллективлари партия XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитети кейинги Пленумларининг қарорларини бажара бориб, юбилей йилида пландан ташқари 26 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилдилар. Наманганлик деҳқонлар давлатга пахта сотиш планини бажариб, хирмонга 470 минг тонна пахта тўкдилар.

Нотиқлар КПСС Марказий Комитетининг 1984 йил октябрь Пленуми қарорларидан, ўртоқ К. У. Черненконинг партия Марказий Комитети Сиёсий бюроси мажлисида сўзлаган нутқидан илҳомланган область меҳнаткашлари беш йилликнинг барча вазифаларини муваффақиятли амалга оширишга, КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олишга азму қарор берганликларини таъкидладилар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Ғ. Ҳ. Қодиров областга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг эсдалик Қизил байроғини топширди. Область Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигини нишонлаш юзасидан ўтказилган социалистик мусобақа якунларига кўра, ана шу мукофотга сазовор бўлди.

(Давоми иккинчи бетда).

ПАРТИЯНИНГ ИДЕОЛОГИК ИШИ

Сиёсий адабиёт нашриёти чиқарган «Халқнинг жонли ижодкорлиги» китобчаси КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ К. У. Черненконинг «Ривожланган социализмни такомиллаштириш ва КПСС Марказий Комитети 1983 йил июнь Пленуми қарорлари асосида партиянинг идеологик иши» мавзуидаги Бутуниттифоқ илмий-амалий конференцияси қатнашчиларига йўллаган табрикномаси билан бошланади. Унда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. С. Горбачевнинг шу конференция қатнашчилари ҳузурида 1984 йил 10 декабрида қилган доклади эълон қилинган.

(ТАСС).

ДЕҲҚОН БЎЛСАНГ, ШУДГОР ҚИЛ!

Республика областларида шудгорлашнинг бориши тўғрисида шу йил 15 декабрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Топшириққа нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда шудгорланган майдон; учинчи устун — мавсум бошидан буён

Тошкент	2,6	91,0
Наманган	0,7	88,1
Бухоро	0,9	79,8
Хоразм	0,0	71,3
ҚҚАССР	—	65,9
Фарғона	0,9	60,5
Навоий	2,3	58,2
Жиззах	2,3	58,0
Андижон	2,3	44,2
Сирдарё	2,7	41,5
Самарқанд	3,1	40,7
Қашқадарё	3,0	38,1
Сурхондарё	2,1	18,3
Республика бўйича:	2,0	56,4

ПАРТИЯ РАҲНАМОЛИГИДА

ХОРАЗМ

● Хоразм областининг меҳнаткашлари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигини тантанали нишонладилар.

Шаҳар ва қишлоқларни безаган паннолар 60 йил мобайнида воҳада рўй берган ўзгаришларни акс эттирди. Панноларда илгари саноати бўлмаган Хоразмда ҳозирги пайтда улкан корхоналар ишлаётганлиги, область пахта ва шоли ҳосилдорлиги жиҳатидан мамлакатда етакчи ўринлардан бирини эгаллаб турганлиги ҳикоя қилинади.

Урганчда 15 декабрь куни юбилейга бағишланган тантанали мажлис бўлди. Область партия комитетининг биринчи секретари М. Худойберганов доклад қилди. Мажлисда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Е. А. Айтмуротов иштирок этди.

Мажлисда область меҳнаткашлари беш йиллик топшириқларини бажариш учун мусобақани янада авж олдирадилар, КПССнинг бўлажак XXVII съездини муносиб кутиб оладилар, деб ишонч билдирилди.

Область театри тантаналарнинг қатнашчилари учун Комил Яшин асари асосида яратилган «Йўлчи юлдуз» спектаклининг премьерасини кўрсатди.

АНДИЖОН

● Область меҳнаткашлари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигини социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириб, партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумларида ўртага қўйилган вазифаларни рўёбга чиқаришга муносиб ҳисса қўшиш иштиёқи билан кутиб олдилар. Шонли санага бағишланиб 15 декабрда ўтказилган тантанали йиғилишда ана шу ҳақда гапирилди.

Андижон область партия комитетининг биринчи секретари С. М. Мамарасуловнинг докладида ва нутқларда олтмиш йил мобайнида областда саноат, қишлоқ хўжалигининг кўпгина тармоқлари ривожланганлиги айтиб ўтилди. Кейинги йилларнинг ўзидагина ип газлама комбинати ва унинг районлардаги ўн учта филиали, бошқа йирик корхоналар ишга туширилди. Область деҳқонлари ҳар гектар майдондан ўртача 33 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олиб, пахта тайёрлаш планини ошириб адо этдилар.

Мажлисда ҳозирги вақтда область меҳнаткашлари диққат-эътиборни ҳал қилинмаган масалаларга жалб этиб, кўп куч-ғайрат сарфлаб меҳнат қилмоқдалар, Буюк Ғалабанинг 40 йиллигини ва партия XXVII съездига тайёргарликни янгидан янги ютуқлар билан нишонлашга азму қарор берганлар, деб таъкидланди.

Болгария Компартияси Ямбол округ комитетининг секретари И. Илиев мажлис қатнашчиларига, барча андижонликларга Болгария Халқ Республикасининг Ямбол округи меҳнаткашларидан қардошлик саломи ва энг яхши қутловлар топширди. И. Илиев республика ва унинг Компартияси юбилейига бағишланган тантаналарда қатнашиш учун Андижонга келган округ делегациясига бошчилик қилмоқда.

Андижондаги юбилей тантаналари программасига кўра халқ сайллари, от спорти байрами ўтказилади.

СИРДАРЁ

● Ленин имзолаган Декретга мувофиқ Туркистондаги бошқа қўриқ ерлар билан бирга ўзлаштирила бошлаган Мирзачўл олтмиш йил мобайнида таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди.

Илгари ҳувиллаб ётган ерларда шу йилнинг ўзидагина 425 минг тоннадан ортиқ «оқ олтин» етиштирилди, дон, сабзавот, полиз экинларидан мўл ҳосил олинди. Қўриқда йирик саноат корхоналари бўлган янги шаҳарлар ва посёлкалар бунёд этилди. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигига бағишланган тантанали мажлис қатнашчилари мана шулар тўғрисида, Мирзачўлнинг ривожланиш истиқболлари ҳақида гапирдилар. Мажлис 15 декабрь куни Гулистон шаҳрида бўлиб ўтди. Мажлисда Сирдарё область партия комитетининг биринчи секретари В. А. Антонов доклад қилди.

Мажлис қатнашчилари ҳозир область меҳнаткашлари суғориладиган ҳар гектар майдон самарадорлигини ошириш билан боғлиқ масалаларни, партия XXVI съездида, КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумларида ўртага қўйилган бошқа кенг кўламдаги вазифаларни ҳал этмоқдалар. Улар эришилган ютуқларни мустаҳкамлаш, йилнинг ва умуман беш йилликнинг план ҳамда социалистик мажбуриятларини бажариш, Буюк Ғалабанинг 40 йиллигини, КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш йўлида ишламоқдалар.

Областнинг кўпгина шаҳарлари ва район марказларида, маданият уйлари ва саройларида, клубларда тантаналар бўлиб ўтди. Бадиий ҳаваскорлик коллективлари байрам концерти бердилар, кинотеатрларда республика ва унинг Компартияси юбилейига бағишланган фильмлар фестивали давом этмоқда. Партия ветеранлари, уруш ва меҳнат ветеранларининг ёшлар билан учрашувлари ана шу шонли санага бағишланди.

БУХОРО

● Зарафшон водийсидаги революцион воқеаларнинг қатнашчилари, партия ветеранлари, уруш ва меҳнат ветеранлари, меҳнат коллективларининг вакиллари 15 декабрь куни Бухородаги Абу Али ибн Сино номли шаҳар маданият саройида Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигига бағишланган тантанали мажлисга келдилар.

Бухоро область партия комитетининг биринчи секретари И. Жабборовнинг докладида, нутқларда область ва шаҳар меҳнаткашлари Туркистонда Совет ҳокимиятини ўрнатиш ва мустаҳкамлаш учун курашчилар асос солган шонли анъаналарни ҳалол меҳнат билан давом эттиришга интилаётганликлари тўғрисида гапирилди. Ҳозир область меҳнаткашлари олдида янги улкан вазифалар турганлиги ва бу вазифаларни ҳал этиш ишга ижодкорлик ва ташаббускорлик билан ёндашишни, ҳар бир участкада масъулият ва интизомни қатъиян мустаҳкамлашни талаб қилажаги таъкидланди. Мажлисда область ишчилари, колхозчилари, зиёлилари Буюк Ғалабанинг 40 йиллигини КПСС XXVII съездига тайёргарликни янги меҳнат ютуқлари билан нишонлайдилар, деб таъкидланди.

Юбилей тантаналари областнинг бошқа шаҳарлари ва район марказларида ҳам бўлиб ўтди. Оммавий халқ сайллари, спорт байрамлари, профессионал ва ҳаваскор артистларнинг концертлари ўтказилди.

САМАРҚАНД

● Қадимий Самарқанд диёрининг, унинг шаҳарлари ва қишлоқларининг қиёфаси таниб бўлмас даражада ўзгариб кетган. Халқлар ленинча улуғ дўстлиги бутун республика сингари область меҳнаткашларига ҳам янги куч бағишлади, уларни бунёдкорлик кенг йўлида олиб чиқди.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланиб 15 декабрь куни Самарқанд шаҳрида бўлиб ўтган тантанали мажлис қатнашчилари ана шу ҳақда гапирдилар. Мажлисда Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари Р. С. Ашуралиев доклад қилди.

Мажлис қатнашчилари область меҳнаткашлари бу йил ва умуман беш йиллик план ва мажбуриятларини бажаришга куч-ғайратларни сафарбар этиб, Улуғ Ватан урушида Совет халқи қозонган Ғалабанинг 40 йиллигини ва КПСС XXVII съездини меҳнатда ютуқлар билан кутиб олишга интилаётганликларини айтдилар. Меҳнат коллективлари ишлаб чиқаришни интенсивлаш, интизомни мустаҳкамлаш, барча моддий ресурслардан оқилона фойдаланишни меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот сифатини яхшилашнинг энг муҳим шарти деб биладилар.

(ЎзТАГ).

(Боши биринчи бетда).

КООПЕРАТОРЛАРНИНГ ВАЗИФАЛАРИ ВА РЕЖАЛАРИ

Мамлакат экономикасига қўшиладиган ҳиссани кўпайтириш, кўп тармоқли кооператив хўжаликни интенсив ривожлантириб бориш, халқ фаровонлигини ошириш вазифаларини ҳал этиш йўллари СССР Матлубот кооперацияси XI съезди ишининг ижодий талабчан руҳда ўтишини белгилаб берди.

14 декабрь куни Москвадаги Катта Кремль саройида съезднинг якунловчи мажлиси бўлди.

Делегатлар ва меҳмонлар Г. А. Алиев, В. В. Кузнецов, И. В. Капитонов, Н. И. Рижков ўртоқларни давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

Доклад муҳокамасига якун ясалиб, ташкилий масалалар кўриб чиқилди. Нотиқлар съезд КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети табрикномасининг зўр таъсири остида ўтганлигини айтдилар. Дастуриламал сифатида қабул қилинган шу муҳим ҳужжатнинг қоидалари съезд қарорига асос бўлди.

Кенгайтирилган якунловчи ҳужжатда яқин йиллардаги вазифалар ҳар томонлама акс эттирилган ва асослаб берилган, келгусида қилинадиган ишлар белгиланган.

Съезд ўз қарорида Центросоюз правлениеси билан кооператив ташкилотлар зиммасига тайёрлаш ва ишлаб чиқариш фаолияти ҳамма чоралар билан ривожланиши ва яхшиланишини таъминлаш вазифаларини қўйган. 1986—1990 йилларда шартнома нархлари билан қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва хом ашё харид этиш ҳажмини ўн биринчи беш йилликка нисбатан камида 1,3 баравар кўпайтириш мўлжалланади. Шахсий ёрдамчи хўжаликлари бўлган гражданлар билан ташкилий ишларни яхшилаш таклиф этилди. Бундай гражданларга маҳсулот етиштиришни кўпайтиришда, уни сақлаш ва ташишни яхшилашда зарур ёрдам берилмоғи лозим.

Съезд қарорларида экономика самарадорлиги ва иш сифатини ошириш, юксак пировард натижаларга эришиш йўллари белгилаб берилган.

Съезд кооператив ташкилотлар намунавий уставлари ҳамда Центросоюз Уставига киритилган ўзгартишлар ва қўшимчаларни тасдиқлади. Бу ўзгариш ва қўшимчалар кооперативлар ижтимоий — хўжалик фаолиятини яхшилашга, бошқариш ва контрол органлари ҳуқуқ асосларини такомиллаштиришга, пайчилар роли ва активлигини оширишга қаратилган. Центросоюз кенгаши, правлениеси ва ревизия комиссияси сайланди.

Съезд делегатлари КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советига, ўртоқ К. У. Черненкога баланд руҳ билан мактуб қабул қилдилар. Матлубот кооперациясининг ходимлари ўз олдиларига қўйилган вазифаларни бажариш учун кучимизни аямаймиз, экономикани интенсивлашга, Озиқ-овқат программасини амалга оширишга қўшадиган ҳиссамизни кўпайтирамиз, КПСС XXVII съездини муносиб кутиб оламиз, деб ваъда бердилар.

(ТАСС).

Халқ истеъмол моллари сифати ~ жамоатчилик назоратида

НОН — ТАБАРРУК НЕЪМАТ

Гап табаррук неъмат — нон сифати ҳақида боради. Ўз ишининг устаси бўлган кўпгина новвойлар нозик касбнинг ўзига хос машаққатларини тадбиркорлик билан енгиб, мазали ва бўрсилдоқ нонлар ёпишаётган бўлса, баъзи новвойлар эл ишончини қозонолмай қоляптилар. Мана, рейдимиз давомида биз кузатган мисолларнинг айримлари:

— Отасига балли, — деди нон харид қилган мўйсафид. — Шундай мазали нонларни ёпаётган новвойларнинг қўли дард кўрмасин!

— Бу нонлар қаерники? — сўраймиз сотувчидан.

— Ўзимизнинг комбинатда тайёрланган, — деди ғурур билан сотувчи қиз.

Дарҳақиқат, Шаҳрихон нон комбинатининг маҳсулотлари ҳақидаги бундай илиқ гапларни бошқа дўконларда, ҳатто Андижон шаҳрида ҳам эшитдик. Корхона истеъмолчиларга ҳар куни тўрт маҳал ўн икки хил нон маҳсулотларини жўнатиб турибди. Нонлар сифати заводдаги ҳар бир ишчи ва мутахассиснинг доимий диққат-эътиборида. Инженер Муҳаммаджон Камолов, Ғанижон Исоқов, Абдушукур Мўминов, ака-ука Латифжон, Комилжон, Одилжон Қозоқов каби новвойлар сифат жонкуярлари дея тан олинмоқда. Харидорларнинг истагига кўра, исрофгарчиликнинг олдини олиш мақсадида комбинатда кичик ҳажмда нон ва булкалар тайёрлаб чиқариш учун махсус қолиплар тайёрланди. Маҳсулот турлари кўпайтирилди. Бу ерда замонавий фан-техника ютуқлари билан баравар халқ новвойларининг бой тажрибасидан ҳам ижодий фойдаланилмоқда. Шаҳрихон новвойлари ҳозир ҳар сменада 20 тонна сифатли нон ва нон маҳсулотлари тайёрлаб беришга муваффақ бўлишяпти.

Афсуски, ҳамма новвойхоналарда ҳам аҳвол шундай, деб бўлмайди. Рейд давомидаги текширувларимизнинг кўрсатишича, ўз ишига совуққонлик билан қараётган, маҳсулот сифати ҳақида астойдил қайғурмаётган, нон маҳсулотларининг технология талаблари асосида тайёрланишига бефарқ қараётган коллективлар, новвойлар ва раҳбарлар ҳам бор. Тошкентнинг Бешёғоч даҳасидаги нон сотишга ихтисослаштирилган 50-магазинда бўлдик. Магазин «Ташхлебторг»га қарашли. Обинонлар тахламини кузатдик. Нонлар қолипдан қийшиқ чиққан. Эзилган, куйган. Орқасида кўмир ёпишиб ётибди. Ўрталари куйиб, тешилиб кетган. Орқасини кўчириб ташлашибди.

— Бу маҳсулотларни кимлар тайёрлаган? — сўраймиз магазин сотувчиси Халил Йўлдошевдан.

— Бу нонларни биз 3-, 4-, 5-нон заводларидан оламиз, — дейди сотувчи. — Айниқса, 3-нон заводи сифатсиз нонлар ёпиб жўнатмоқда. Мен ўзим 1000 та нонниниг ичидан 560 тасини қабул қилиб, қолганини қайтариб юбордим. Айтганимиз билан натижаси бўлмаяпти.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ГАЗЕТАСИ, РЕСПУБЛИКА РАДИОСИ ВА ДАВЛАТ СТАНДАРТЛАРИ ЎЗБЕКИСТОН БОШҚАРМАСИНИНГ ҚЎШМА РЕЙДИ

— Бу тунги сменада чиққан нонлар, — дея изоҳлашга киришди 3-нон заводида бўлганимизда бош инженер Шуҳрат Каримов. — Ҳозир газ жуда камайиб кетди. Шу сабабли нонннинг орқаси ёпишиб чиқяпти. Мутахассислар етишмаслиги сабабли ноннинг ясалишида ҳам нуқсонлар содир бўлмоқда. Баркашлар етишмайди. Бир бригадада 24 одам ишлаши керак. Ҳозир 16 киши ишлаб турибди.

Сифатсиз нонлар нега савдо шохобчаларига чиқарилмоқда? Бош инженер «бу масала билан мастер Фатхулла Файзиев шуғулланиши»ни таъкидлади. Ўртоқ Каримовнинг айтишича, техника назорати бўлими 1-сменадагина ишлайди. Шуми нонга ҳурмат? Ахир тунги сменада ишлаб чиқарилган 16 тонна сифатсиз нон увол эмасми?

Бундай аҳвол Жиззах нон заводида ҳам мавжуд. Камчиликлар бир неча бор кўрсатиб ўтилди. Корхонага жарималар солинди. Бу сафарги текширишда ҳам ажратиб олинган 2 тонна нон маҳсулотларининг ҳаммаси стандарт талабларига жавоб бермади. Биринчи нав буғдой нонлар, 400 граммли патир нонлар хом. Булочка тайёрлаш цехидаги «Пионер» маркали механик элаклар ишламайди. Омбордаги унлар, элаклар, цехлардаги полларни мита босиб ётганлигига нима дейсиз? Янгийўл нон заводидаги 1- ва 2-навли буғдойдан тайёрланган нонларнинг фарқини ажратиш қийин. Чала пишган, берч. «Подмосковное» батонлари таркибида намлик нормадагидан юқори, ёғ миқдори оз.

Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлигининг 5 та корхонасида текшириш ўтказилган бўлса, 4 тасида юқоридаги каби камчиликлар аниқланди. Албатта нон қадрига етмаган, сифатсиз ишлаётган коллективлар жазосиз қолишгани йўқ. Жиззах заводи план ҳисоботидан 19 минг сўм, Тошкентдаги 3-нон заводи ҳисоботидан 31,7 минг сўм, корхона фойдасидан эса 6,8 минг сўм чегириб ташланди.

«Ўзбекбирлашув» қишлоқ аҳолисини нон маҳсулотлари билан таъминлаш масъулиятини тўла ҳис қилиши керак. Унга қарашли нон цехлари, заводларда нон сифати ҳамон пастлигича қолмоқда. Тошкент матлубот жамиятига қарашли Калинин нон комбинатида текширилган 2,5 тонна буғдой нонннинг ҳаммаси ностандарт деб топилди. Намлиги 3,5 процент юқори, таркибидаги ёғи 2 процент кам. Хамир қориш пайтида туз, ёғ ва бошқа зарур нарсалар ўлчанмай чамалаб солинади. Қамашидаги обинон цехида биринчи нав патирлар ёпилиши керак. Савдога жўнатилаётган 120 та нон текшириб кўрилганда ҳаммаси брак деб топилди. Ҳар бирининг оғирлиги 75 граммгача кам. Ун эланмаслиги оқибатида нон таркибига турли чиқиндилар қўшилиб кетган. «Ўзбекбирлашув»нинг Чирчиқ кондитер фабрикаси, Бўстонлиқ нон заводи, Қибрай, Шаҳрисабз, Ғаллаорол, Хўжайли, Ромитан нон комбинатларида маҳсулотлар стандартлар даражасида эмас.

Ишчи ва мутахассисларнинг таъкидлашича, Озиқ-овқат саноати министрлигининг кўпгина нон корхоналаридаги ускуналар ремонти ва реконструкция ишлари чўзилиб кетмоқда. Бу, албатта, маҳсулотлар сифатига жиддий таъсир қиляпти. Автотранспорт ишини пухта ташкил этиш ҳам муҳим. Бироқ, кўплаб нон ташиш машиналари махсус лотоклар билан таъминланмаган. Борлари эса ифлос, синган, санитария қоидаларига жавоб бермайди. «Ташоблкооптранс» (бошлиғи ўртоқ Ю. Хўжаев) нон ташиш графиги бузилишининг олдини олиш чораларини кўриши керак. Нон ташишдаги графикнинг бузилиши оқибатида маҳсулот етказиб бериш кечикмоқда, ноннинг суви қочиб, мазасига путур етмоқда.

Сифатсиз ундан сифатли нон тайёрлаб бўлмаслиги маълум. Аниқланишича, Ўзбекистон ССР Тайёрлаш министрлигининг ҳар ўн корхонасидан тўққизтасида нон заводларига сифатсиз ун жўнатилмоқда. Оҳангарон ғалла маҳсулотлари комбинати (директори ўртоқ А. Муталов) айниқса бракчиликда рекорд қўймоқда. Қизилтепа ғалла маҳсулотлари қабул қилиш пунктида 120 тонна ун митадан тозаланмаган омборларда сақланаётганлигини кўриб, ачиндик. Китоб, Нукусдаги шундай корхоналарда ҳам аҳвол бундан яхши эмас.

Маҳаллий партия, совет органлари жойлардаги аҳволни яхшилаш юзасидан тегишли чоралар кўришлари, кадрларнинг нон сифати юзасидан масъулиятини оширишлари, нон корхоналарида технология қоидаларининг сўзсиз бажарилишига эришилиши устидан қатъий назорат ўрнатишлари зарур. Ахир «нон — таомлар султони», деб бежиз айтилмаган. Нон исрофгарчилигининг олдини олиш — ҳамманинг иши.

Р. ҲОШИМОВ,
Давлат стандартлари Ўзбекистон бошқармасининг бўлим бошлиғи.

М. МУРОДОВ,
республика радиосининг мухбири.

Ж. ХОЛҚОСИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

Бу ҳақдаги материалларни бугун соат 12 дан 10 минут ўтганда республика радиосининг биринчи программаси орқали эшитишингиз мумкин.

Танишинг: Самарқанд шойи тўқиш фабрикасининг ишчиси Зулфия Ортиқова. У корхонага келганига икки йил бўлди. Шунга қарамай ўз касби сирларини пухта эгаллаб олди. Ҳозир нормадаги 4 станок ўрнига 5 станокка хизмат кўрсатаётир, ҳар сменада 60—70 метрдан сифатли маҳсулот тайёрламоқда.

Ш. Иброҳимов фотоси.

ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИ 50 ЁШДА

Бундан эллик йил муқаддам Тошкент тўқимачилик комбинатида биринчи маҳсулот олинган эди. Бу воқеа Ўзбекистон ишчилар синфининг ўлкани индустрлаштириш учун курашидаги катта меҳнат ғалабаси бўлиб қолди. Ўша 1934 йилда ўн бешта йигирув станоги ишга туширилганди. Ҳозир комбинат тармоқдаги энг катта корхоналардан бири бўлиб қолди. Ш. Р. Рашидов номидаги Тошкент тўқимачилик комбинатининг 50 йиллигига бағишланиб, 15 декабрь куни Тошкентда бўлиб ўтган тантанали йиғилишда шу фактлар келтирилди. Тантанали йиғилишда меҳнат ветеранлари, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари, партия, совет, комсомол ташкилотларининг вакиллари, Тошкент тўқимачиларининг меҳмонлари — Москва, Иваново, Олмаота, Ўш, Гори шаҳарларининг намояндалари иштирок этдилар.

Йиғилишда таъкидлаб ўтилганидек, Ўзбекистонда Тошкент тўқимачилик комбинатининг барпо этилганлиги ленинча миллий сиёсат амалда рўёбга чиқарилганлигининг яққол намунаси, совет халқлари дўстлиги қудратли кучининг ёрқин ифодаси бўлиб қолди. Улкан саноат корхонасини барпо этишда бутун мамлакат қатнашди. Айни вақтда Ўзбекистоннинг 127 вакили Россия Федерациясидаги кўҳна корхоналарда йигирувчи ва тўқувчи касбларини ўзлаштириб олдилар. Тошкентлик тўқимачилар ҳозир ҳам ивановолик ишчилар билан қалин дўстлик алоқаларини боғлаб туришибди. Кейинги ўн йил мобайнида уларнинг меҳнатдаги мусобақаси алоҳида қулоч ёзиб, янги мазмун касб этди.

Йиғилишда Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари У. У. Умаров комбинатга Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғини топширди. Комбинат республика тўқимачилик саноатини ривожлантиришга катта ҳисса қўшганлиги, юқори малакали ишчи кадрлар тайёрлаганлиги учун ва асос солинган кунига 50 йил тўлиши муносабати билан ана шу мукофотга сазовор бўлди.

Йиғилиш қатнашчилари КПСС XXVII съездига тайёргарликни муносиб ишлар билан нишонлашга, ўн биринчи беш йиллик топшириқларини шараф билан бажаришга интилаётганликларини билдирдилар. (ЎзТАГ).

КЕНГАШ ЎЗ ИШИНИ ТУГАТДИ

Армия ва флот идеология ходимлари кенгашининг қатнашчилари СССР Қуролли Кучларида КПСС Марказий Комитети 1983 йил июнь Пленуми қарорлари қандай бажарилаётганлигини ҳамда идеология ишини янада такомиллаштириш йўлларини муҳокама қилдилар. Улар қўшинлар ва флот кучларининг юксак жанговар тайёрлигини идеологик жиҳатдан таъминлаш актуал проблемаларига бағишлаб қилинган бир қанча докладларни тингладилар.

Халқаро империализм тажовузкорлигининг ошганлиги СССР Қуролли Кучлари шахсий составидан жанговар тайёрлик ва ҳушёрлик оширилишини талаб қилади, деб таъкидланди кенгашда. Шу шароитларда идеология иши социалистик Ватаннинг воқеалар ҳар қандай даҳшатли ўзгаришига, мумкин бўладиган агрессияни муваффақиятли даф этишга тайёр бўлган матонатли, мард, ғоявий эътиқодли ҳимоячиларини тарбиялашга қаратилмоғи лозим.

Қўшинларда оммавий-сиёсий иш ролини янада ошириш билан боғлиқ кўпдан кўп масалалар кўриб чиқилди. Бу ишни янада такомиллаштириш конкрет чоралари белгилаб берилди.

Кенгашда Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флоти Бош сиёсий бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари адмирал А. И Сорокин нутқ сўзлади.

14 декабрда кенгаш ўз ишини тугатди.

(ТАСС).

АКАДЕМИЯГА ОРДЕН ТОПШИРИЛДИ

14 декабрь куни Союзлар уйининг Колонна залида СССР Медицина фанлари академиясига Ленин ордени топширишга бағишланган тантанали йиғилиш бўлди. У медицина фанини ва халқ соғлиғини сақлашни ривожлантиришдаги катта хизматлари учун шу юксак мукофотга сазовор бўлди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Г. А. Алиев, КПСС Марказий Комитети бўлимининг мудири В. А. Медведев, КПСС Марказий Комитетининг масъул ходимлари, бир қанча министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, таниқли олимлар, жамоат ташкилотларининг вакиллари президиумга чиқдилар.

Йиғилишда самимий кутиб олинган Г. А. Алиев нутқ сўзлади. У сўзининг охирида СССР Олий Совети Президиумининг Фармонини ўқиб эшиттирди ва ҳозир бўлган кишиларнинг гулдурос қарсаклари остида Медицина фанлари академиясининг байроғига Ленин орденини қадаб қўйди.

Йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига, СССР Министрлар Советига табрикнома йўллаб, медик олимлар совет соғлиқни сақлашини янада юксалтиришни таъминлаш учун бутун кучлари, билимлари ва тажрибаларини ишга солишга ваъда бердилар.

(ТАСС).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ГАЗЕТАСИ «ОЧИҚ ХАТЛАР КУНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

ХАЛҚ СЎЗИГА ЭЪТИБОР

«Совет Ўзбекистони» газетаси редакцияси Андижон область партия комитети ҳамда қўриқ Комсомолобод район партия комитети, район ижроия комитети билан ҳамкорликда «Очиқ хатлар куни» ўтказган эди. Очиқ суҳбат ҳисоботи газетанинг 1983 йил 20 январь сонида эълон қилинганди.

Шу ўтган давр ичида «Очиқ хатлар куни»да қатнашган ташкилотлар Комсомолобод районида нима ишлар қилишди! Матбуот чиқишига уларнинг муносабати қандай бўлди!

Очиқ мулоқотда айтилган кўпгина фойдали гаплар, таклиф ва мулоҳазалар қоғозда қолиб кетмади. Кўтарилган ҳаётий масалаларнинг аксарияти ижобий ҳал этилди. Буни қуйидаги мисоллардан ҳам яққол кўриш мумкин.

Йиғилишда Комсомолобод районидаги 7-ПМК ишчиси К. Ўролов турар жой етишмагани учун кўп ишчилар қўшни районлардан қатнаб ишлаётгани, «Андижанводстрой» тресты тўрт йилдан буён ПМК коллективи учун уй қуриб бермаётгани ҳақида, бош мутахассислар С. Шокиров, М. Ўлмасов «Андижанводстрой» тресты район марказида қураётган кўп квартирали уй чала қолиб кетгани ҳақида ташвишланиб гапирган эдилар. Кимдир «Район марказида қурилаётган бир гектарли теплица етти йилдан бери нега битмаяпти?» деб луқма ташлаганди.

«Андижанводстрой» трести раҳбарлари танқиддан тўғри хулоса чиқардилар. Ўтган давр ичида 7-ПМК коллективи учун битта 16 квартирали уй қуриб берилди. Бундан ташқари 6 та коттеж фойдаланишга топширилди. Яна битта 16 квартирали уй қурилиши давом этяпти. Трест коллективи чўлқуварларнинг фарзандлари учун 140 ўринли боғчани фойдаланишга топширди. Район марказидаги теплица йил охиригача битказилади.

«Очиқ хатлар куни»да Андижон область қишлоқ хўжалик бошқармаси раҳбарларига кўплаб саволлар тушган эди. «В. И. Ленин 100 йиллиги» совхозининг ишчиси Эргаш Рустамов бутун чўлқуварларнинг фикрини ифодалаб: районимизда шифер, бўёқ, ойна, мих ва бошқа қурилиш материаллари етишмайди, уни кўпайтиришнинг иложи бормикин, деган масалани ўртага қўйган эди. Йиғилишда районда 1600 оила ҳамон вагон уйларда яшаётганлиги, шунга қарамасдан йилига 30-40 тагина уй қуриш планлаштирилаётганлиги, «СССР 50 йиллиги» совхозида 27 та пахтачилик бригадасида дала шийпони йўқлиги, совхознинг 4-бўлими аҳолиси водопровод суви билан таъмин этилмаганлиги тилга олинганди.

Шундан кейин районга 175 кубометр ёғоч-тахта бир вагон шифер ва бошқа қурилиш материаллари берилди. Уй-жой қурилиши бир ярим баравар кўпайди. «СССР 50 йиллиги» совхозида дала шийпонлари қурилиши қизғин бошланиб кетди. Уч бўлимга водопровод суви келтирилди. «Дўстлик» совхозида битта мактаб қурилди.

«Оқ олтин» совхозининг ишчиси, Улуғ Ватан уруши ветерани Машариф Султонов йиғилишда сўз олиб, Комсомолобод районида стоматология бўлими очилганидан хурсандлигини, лекин керакли металл йўқлиги сабабли тиш қўйдириш қийинлигини айтиб, Андижон область соғлиқни сақлаш бўлимидан бу масалани ҳал қилиб беришни сўраган эди. Область соғлиқни сақлаш бўлими чўлқуварларнинг таклифини ўрганиб, Шаҳрихон поликлиникаси қошида Комсомолобод, Бўз, Москва районлари меҳнаткашларига хизмат қилувчи тиш қўядиган стоматология бўлими очди.

Очиқ суҳбатда районда пиллахона биноси йўқлиги, бош пиллахона коллективи учун уй қурилмаётгани таъкидланган эди. Область ипакчилик бошқармаси раҳбарлари танқиддан ўз вақтида тегишли хулоса чиқаришди. Пиллахона биноси ва 2 та саккиз квартирали турар-жой қурилиши бошланди. Бу ишни 24-қурилиш тресты бошқаряпти. Трест раҳбарлари (бошқарувчиси Ш. Неъматшоев) қурилишни янада тезлаштирсалар яхши бўларди.

Йиғилишда Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги эътиборига жуда муҳим масала ҳавола этилганди. Республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи, пенсионер Анастасия Николаевна Гладкова Мирзааҳмедов номли совхозда қачон типовой мактаб қурилади, деган ҳақли саволни берганди.

Совхозда маҳаллий ташкилотларнинг ёрдамида 4 та синфхона қурилиб, ўқувчиларга қисман шароит яратилди. Лекин типовой мактаб қуриш масаласи ҳал бўлгани йўқ. Сабаб, республика Қишлоқ хўжалик министрлиги ўз планига киритмагунча мактаб қуриш мумкин эмас экан. Бунга министрликдаги ўртоқлар нима дейишаркин?

Одамларга эътибор билан қараш, уларга ғамхўр, меҳрибон бўлиш, чўлда моддий ва маънавий бойлик яратаётган кишиларнинг маданиятини, турмуш шароитини яхшилаш партия, совет ташкилотларининг шон-шараф ишидир.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ДЎСТЛИК ҚОНУНИ БИЛАН

БРИГАДА АҲДИ

ЎЗБЕКИСТОН — НОВГОРОДГА

Новгород область Волот районидаги хўжаликларнинг даласи бу йил яна 750 гектар кенгайди. «Узновгородводстрой» трестига қарашли «Тошкент-4» механизациялашган кўчма колоннасининг мелиораторлари новгородлик ғаллакорларга шундай совға тайёрлаб бердилар.

Собиқ ташландиқ ерларни янгилашга салмоқли ҳисса қўшган энг яхши дренажчилар, тракторчилар ва экскаватор машинистларидан ўнлаб кишиларнинг номларини айтиш мумкин. Аммо коммунист И. Иванов бошчилик қилаётган кўп чўмичли ЭТЦ-202 экскаватори экипажи алоҳида муваффақият қозонди. Дала мавсуми бошланиши билан бу экипаж қарийб саксон километр ёпиқ зовур системаларини қурди. Йиллик топшириқ эса эллик километр эди.

Иван Сидорвич бундан тўққиз йил аввал бўлғуси далаларга йўл очган, мелиораторлар посёлкасининг дастлабки уйларини қурган, ишлаб чиқариш базасини яратган кишилар билан бирга меҳнат қилди. Иван Сидорович ва унинг ўртоқлари шу беш йиллик бошидан буён 350 километр зах қочириш системасини қурдилар. Бу етти йиллик нормадир.

...Новгород диёрига келган қиш механизаторларни эсанкиратиб қўймади. Мелиораторлар «Октябрьский» совхозининг янги участкасига ўтишдан олдин, агрегатни пухта тайёрладилар, ернинг яхлаган қатламини синдиришга имкон берадиган қўшимча иш қуроллари билан таъминладилар ва зовур қувурларни, шиша тўқима, темир бетон маҳсулотларни ишлатиладиган жойга келтириб қўйдилар. Ҳаммаси икир-чикиригача ўйлаб чиқилди. Бошқача бўлиши ҳам мумкин эмасди. Чунки бригада беш йиллик охиригача яна камида икки йиллик нормани бажаришни мўлжаллаб қўйган.

В. ЧЕРНЯЕВ.
ТАСС мухбири.

ФОТОЛАВҲАЛАР

Республикамиз меҳнаткашлари беш йилликнинг тўртинчи йилини муваффақиятли якунлаш учун бутун куч ва имкониятларини ишга солмоқдалар. План ва мажбуриятларини шараф билан бажариш, эришилган муваффақиятларни янада мустаҳкамлаш уларнинг шиорига айланган.

◆ ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ. «Кучлик» районлараро пахта базасининг ишчи-хизматчилари бу йил Иттифоқимиз тўқимачиларига ҳамда хорижий мамлакатлардаги буюртмачиларга 80 минг тонна сифатли маҳсулот юборишади. Бу ўтган йилдагига нисбатан 10 минг тонна кўпдир. Суратда: Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларга пахта тойлари жўнатиш пайти.

◆ НАВОИЙ ОБЛАСТИ. Хатирчи районидаги «Ўзбекистон» колхозининг илғор чорвадори Муҳаббат Икромова хўжаликда биринчи бўлиб йиллик социалистик мажбуриятини шараф билан бажарди. У кўзланган маррага икки ой илгари эришди. Илғор чорвадор қиш фаслида ўз қарамоғидаги сигирларнинг парваришига алоҳида эътибор бермоқда. Йил охиригача пландан ташқари 10 тонна сут соғиб олиш — Муҳаббатнинг мақсадидир.

Суратда: «Ҳурмат Белгиси» орденли чорвадор М. Икромова.

Г. Пун ва А. Усмонов фотолари. (УзТАГ).

ЛОҚАЙДЛИК

ёки бир хўжаликдаги кўзбўямачилик ва ўзибўларчиликлар ҳақида

«Москва» совхози — Чироқчи районидаги сертармоқ хўжаликлардан бири. Совхозда пахтачилик каби чорвачилик ҳам асосий ўринни эгаллайди. Хўжаликда 1606 бош қорамол боқилмоқда. Биз чорва қишлови қизғин бораётган шу кунларда сут ва гўшт етиштиришнинг аҳволи билан қизиқиб, совхоз фермаларида бўлдик.

Чорвачилик бўлимининг бошлиғи Холмат Каримов бизни хўжаликнинг энг «зўр» деб мақталган Муҳаммади Ҳамдамов мудирлик қилаётган қорамолчилик фермасига бошлаб борди. Теварак-атрофга разм солдик. Эски типдаги қурилган бинолар деворларининг шувоқлари кўчиб кетган. Деразалари ойнасиз. Бўлим бошлиғининг айтишича, бу бинолар кузда ремонт қилинган эмиш. Ойни этак билан ёпиб бўладими? Ахир биноларга қўл урилмагани кўриниб турибди-ку.

Моллар тизза бўйи лой ичида юришарди. Бунинг устига қорамоллар ва бузоқларга сомоннинг ўзи шунчаки водопровод сувига ивитиб бериляпти. Рационга умуман риоя қилинмаётир.

Бу аҳволни кўриб, ҳамроҳимиз — область қишлоқ хўжалик бошқармаси бошлиғи ўринбосари Ҳамид Юсупов хижолат чекди шекилли, бўлим бошлиғи ва молбоқарларга юзланиб деди:

— Инсоф борми ўзи сизларда? Бу ҳолда сигирдан сут олиш тугул, уни бой бериб қўйиш мумкин-ку. Ахир шунчалик ҳам бепарво бўласизларми?

Унинг ташвишланиб гапирганича бор эди. Охурларга термулиб, кавшаниб турган говмишларга жони ачидими, молбоқар Бердираҳмат Бойхонов очиғини айтди-қўйди.

— Раҳбарлар фақат маҳсулот талаб қилишни билишади, — деди у фиғони чиқиб. — Емиш ҳақида умуман қайғуришмайди. Ҳар бош молга кунига зоотехника қоидалари бўйича 20 килограмм озуқа беришимиз керак. Афсуски, бунинг учдан икки қисми молларга берилса ҳам катта гап. 20 килограмм фақат қоғозда. Амалда эса... Жониворлар рацион асосида озиқлантирилмаса қаердан ҳам сут берарди. Гўштни қўяверинг. 70 та ғунажиннинг ярми тўйимли озуқа етарли бўлмаганлиги сабабли қисир қолди.

Совхознинг Эгамберди Авазов. Маҳмуд Авлоқулов ўртоқлар мудирлик қилаётган сут-товар фермаларида аҳвол бундан ҳам ачинарли. Моллар яйратиладиган майдонлар тизза бўйин лой. Тарновдан оққан сувлар кўлмак бўлиб ётибди. Молбоқар айтганидек, бу аҳволда соғин сигирлардан қандай маҳсулот кутиш мумкин?

Шу йилнинг ўтган даври мобайнида давлатга 284 тонна сут топширилди, холос. Бу йиллик планнинг 54 процентига тенг. Ҳар бош соғин сигирдан ўртача 2 минг килограммдан сут соғиб олиш планлаштирилган бўлса, энди аранг 1200 килограммлик кўрсаткичга эришилибди. Ҳозир кунига ҳар бир сигирдан 1,5—2 килограммдан сут соғиб олиняпти. Ана шу фактларнинг ўзи сут тайёрлаш планлари ўлдажўлдалигини кўрсатиб турибди. Хўжалик раҳбарларининг эса парвойи фалак.

Гўшт тайёрлаш қандай? Ориқ моллар билан бу соҳада ҳам дурустроқ пировард натижага эришиш амримаҳол. Йил бошида давлатга 151 тонна гўшт топширамиз, дея қуюқ ваъда берилган эди. Амалда эса бунинг акси бўлиб чиқди. Шу пайтгача бор-йўғи 74 тонна гўшт топширилиб, йиллик план бор-йўғи 49 процентга бажарилди.

— Йиллик планлар нега ярим йўлда оқсаб қолди?

— Ўтган йиллар маҳсулот тайёрлаш анча ошириб ёзилган бўлса керак, — деди бу саволимизга бош экономист Отақул Аллаев. — Билмадим, бу йили унақасига йўл қўйилмаяпти, шекилли.

— Маҳсулот ишлаб чиқариш нега камайиб, таннарх қимматлашди, — деган савол билан биз совхоз директори Эргаш Раҳимовга юзландик.

— Йил қуруқ келди, емхашак оз бўлди, — деди директор бамайлихотир.

Ажабланарли жавоб. Озуқани осмондан биров ташламайди-ку. Раҳбарларнинг беғамлиги оқибатида ана шу аёзли кунларда моллар ночор аҳволда қолган. Уларга бир грамм ҳам концентрат озуқа берилмаяпти. Рацион тузилмаган.

Халқимизда қиш ғамини ёзда егин, деган мақол бор. Совхоз директори Э. Раҳимов, бош зоотехник А. Ҳайитов, чорвачилик бўлими бошлиғи, Х. Каримов ва ферма мудирлари ўта беғамлик кайфиятига берилиб, ем-хашак тўплашни унутиб қўйдилар. Дағал хашак тайёрлашда ҳам яна кўзбўямачиликка йўл қўйилди.

Барча турдаги чорва молларни қишловдан беталафот олиб чиқиш учун совхоз бўйича 7600 тонна дағал хашак тўпланиши лозим эди. Район статистика бошқармасига ошириб ёзиш билан 7187 тонна хашак жамғарилди, дея сохта маълумот берилган. Кўзбўямачилик ҳам эви билан-да. Аслида бор-йўғи 4650,1 тонна хашак тўпланган, холос. Қаранг, дағал хашакдан 2536,9 тонна, сенаждан 1987 тонна, силосдан 471,9 тонна ошириб ёзилган. Йўқ ердаги хашакни «мол еди» дея ҳужжатлаштириб ҳам қўйишган «азаматлар». Ахир, бу ўз-ўзини алдаш-ку?

Хўжаликда етарли миқдорда суғориладиган майдон бор. Озуқа экинлари етиштириш учун ҳам резервлар мавжуд. Шунга кўра кўп майдонларга рож, жавдар, перко каби сервитамин, хушхўр ва тўйимли оралиқ экинлари экиш керак эди. Афсуски, планлаштирилган 70 гектар ўрнига бор-йўғи 35 гектар ерга оралиқ экинлар экилди, холос.

Совхоз дирекцияси ва партия ташкилотининг чорвачиликни ўгай соҳага айлантириб қўйганлигини яна бошқа фактлардан ҳам билиб олса бўлади. Чорвачилик фермаларида наслчилик ишлари ҳам ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Устига устак жайдари моллар ҳисобидан бўлса ҳам соғин сигирлар кўпайтирилмаяпти. Мавжуд подадаги қорамолларнинг 25 процентини соғин сигирлар ташкил қилиши ҳам талабга мутлақо жавоб бермаслигини кўрсатиб турибди.

Шунингдек, фермаларда ҳамма ишлар қўлда бажарилаётир. Сигирлар қўлда соғилмоқда. Озуқа цехи йўқ. Чорвачиликни комплекс механизациялаш ҳақида хўжалик раҳбарлари ўйлаб ҳам кўришмаяпти.

Маълумки, КПСС Марказий Комитетининг (1984 йил) апрель Пленумида қишлоқ хўжалиги, хусусан чорвачиликни жадал ривожлантириш бўйича маҳаллий Советлар зиммасига ҳам катта вазифалар юкланди. Бироқ Охунбобоев номли қишлоқ Совети (раиси Ойимхол Тўйчиева)нинг чорвачиликни юксалтириш борасидаги фаолияти унчалик сезилмайди. Қишлоқ Совети сессияси ва кенгашларида «Москва» совхозида чорвачиликнинг аҳволи бирор марта бўлса ҳам таҳлил қилинмаган. Ҳатто, қишлоқ Советининг қишлоқ хўжалиги доимий комиссияси яқин ўртада чорвачиликка оид масалани муҳокама қилган эмас.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI ва XVII пленумлари ишлаб чиқаришдаги кўзбўямачилик, беғамлик каби ярамас иллатларнинг ҳар қандай кўринишларига қақшатқич зарба беришни асосий вазифа қилиб қўйди. «Москва» совхозида белгиланган план-топшириқларни ҳалол адо этиш учун имконият етарли. Бунинг учун аввало лоқайдлик, ўзибўларчилик ва бепарволик кайфиятларига чек қўйиб, ишга партиявий принципиаллик билан ёндашиш зарур.

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

РЕДАКЦИЯДАН:

Материал верстка қилинаётган вақтда Чироқчи район партия комитетидан хабар қилинди. Район партия комитетининг бюросида қишлоқ хўжалиги ва хусусан чорвачилик маҳсулотлари тайёрлашдаги йиллик планни ярим йўлда қолдирганлиги ва молиявий интизомни бузганлиги ҳамда баъзи маҳсулотларни тайёрлашда кўзбўямачиликка йўл қўйганлиги учун «Москва» совхози директори Э. Раҳимов вазифасидан четлаштирилди.

Чет элларда

ВОҚЕАЛАР • ХАБАРЛАР • ФАКТЛАР • ШАРҲЛАР

ИНСОН МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

НЬЮ-ЙОРК, ТАСС мухбири В. Чернишев хабар қилади: Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ядро уруши хавфини тугатиш, ядровий қуролланиш пойгасини жиловлаш ва бу пойганинг космосга кўчирилишига йўл қўймаслик юзасидан конкрет чоралар кўрилишини талаб қилди.

БМТ Бош Ассамблеяси 39-сессиясининг делегатлари СССР ва бошқа социалистик давлатларнинг, тинчликсевар ривожланаётган мамлакатларнинг ташаббуси билан қуролсизланишнинг энг муҳим масалалари юзасидан киритилган резолюцияларни маъқулладилар. Чунончи, космик фазода қуролланиш пойгасининг олдини олиш тўғрисидаги резолюция жуда кўпчилик овоз билан қабул қилинди. Бу резолюцияда самарали халқаро контроллик остида ёппасига ва тўлатўкис қуролсизланиш космик фазодан фақат тинчлик мақсадларда фойдаланишни талаб қилади, деб таъкидланади. Барча давлатлар халқаро тинчлик ва хавфсизлик манфаатларини кўзлаб шу вазифани амалга оширишга актив кўмаклашишлари лозим. Қуролсизланишга бағишланган конференцияга қуролланиш пойғасини космосга кўчиришга йўл қўймасликка хизмат қиладиган битим тузиш тўғрисида музокаралар ўтказиш учун тегишли махсус комитет тузиш таклиф қилинди. АҚШ яна халқаро ҳамжамиятга зид йўл тутиб, бу муҳим ҳужжатни қўллаб-қувватлашдан бош тортди.

Ядро қуроли синовларини дарҳол тўхтатиш ва тақиқлаш тўғрисидаги, оммавий қирғин қуролининг янги турларини ва шу қуролнинг янги системаларини яратиш ҳамда ишлаб чиқаришни тақиқлаш ҳақидаги резолюциялар ҳам қабул қилинди.

Ядро қуролига эга бўлмаган давлатларнинг хавфсизлигини мустаҳкамлаш, уларга қарши ядро қуроли ишлатмаслик ва ишлатиш билан дўқ қилмаслик тўғрисида халқаро конвенция тузиш тўғрисидаги резолюцияда Совет Иттифоқининг биринчи бўлиб ядро қуролини ишлатмаслик ҳақида ўз ташаббуси билан олган мажбурияти табрикланади. Шу муносабат билан Бош Ассамблея, башарти ядро қуролига эга бўлган ҳамма давлатлар шундай мажбурият олса, амалда бу нарса мазкур қуролларни барча давлатларга қарши ишлатишни тақиқлаш бўлур эди, деган ишончни билдирди.

Халқаро ҳамжамият ядро аслаҳахоналарини миқдор ва сифат жиҳатдан анча қисқартиш йўлидаги биринчи муҳим қадам сифатида ядро қуролини кўпайтирмасликка ҳам чақирди. Химия ва бактериология қуролини тақиқлашга, дунёнинг турли регионларида ядросиз зоналарни вужудга келтиришга қаратилган резолюциялар қабул этилди.

Бутун инсониятнинг орзуумидларини ифодалайдиган, ядро уруши хавфини тугатишга, халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашга қаратилган ана шу ташаббусларнинг бутун комплекси юзасидан овоз бериш қуролланиш пойгасини жиловлаш учун кимлар амалда ҳаракат қилаётганлигини ва кимлар оғиздагина шу ҳақда гапиришдан нарига ўтмаётганлигини кўрсатди. Овоз бериш чоғида АҚШ ва унинг энг яқин шериклари миллатлар ҳамжамиятининг ҳозирги замон энг зарур масалаларини тубдан ҳал этиш соҳасида куч-ғайратларига қарши чиқаётганликларини яна бир бор намойиш этдилар.

РУМИНИЯ БУЮК МИЛЛАТ МАЖЛИСИНИНГ СЕССИЯСИ

БУХАРЕСТ. Бу ерда Руминия Буюк Миллат Мажлисининг навбатдаги сессияси бўлиб ўтди.

Депутатлар мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришнинг 1985 йилги плани тўғрисидаги, қишлоқ хўжалигини ва озиқ-овқат саноатини ривожлантириш ҳақидаги, 1985 йилги давлат бюджети тўғрисидаги қонунларни муҳокама қилиб, қабул этдилар. Бошқа бир қанча қонунлар қабул қилинди.

Планда саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришни ҳозирги йилга нисбатан 7,5 процент, қишлоқ хўжалиги маҳсулотини 6—6,8 процент кўпайтириш кўзда тутилган. (ТАСС).

ОҒИЗДА ЭМАС, БАЛКИ АМАЛДА

ҒАРБИЙ БЕРЛИН. Совет Иттифоқи билан Америка Қўшма Штатлари ядровий ва космик қуролларга тааллуқли масалаларнинг бутун комплекси юзасидан ўзаро мақбул аҳдномаларга эришиш мақсадида янги музокаралар бошлашга рози бўлганликлари факти СССРнинг оғизда эмас, балки амалда тинчлик сиёсати ўтказаётганлигидан далолат беради, деди Ғарбий Берлин Бирлашган социалистик партиясининг раиси Хорст Шмитт.

Бир йил муқаддам кўпчилик аҳолининг хоҳиш-иродасига хилоф равишда ГФРда Американинг биринчи зарба урадиган янги ядровий ракеталари жойлаштирила бошлади, деб уқтирди Х. Шмитт. Бу ракета системалари Европадаги тинчликка хавф солади, бу ракеталар ядро уруши чиқаришни кўзда тутувчи ҳарбий доктрина қуролидир. Совет Иттифоқи ядровий фалокатнинг олдини олиш учун зарур бўлган ҳамма чораларни кўрмоқда. Энди АҚШ ҳалол музокаралар ўтказишга тайёрми ёки йўқми эканлиги равшан бўлиши керак.

(ТАСС).

МАВРИТАНИЯДАГИ АҲВОЛ

ДАКАР. (ТАСС). Ҳарбий тўнтариш қилинган Мавритания пойтахтидан олинган хабарларга кўра, мамлакатнинг бутун территориясида комендантлик соати амал қилмоқда, аэропортлар халқаро рейслар учун ёпиб қўйилган, телефон алоқаси узилган. Шу билан бирга Нуакшотда вазият осойишта, шаҳарда савдо-сотиқ давом этмоқда.

Нуакшот радиоси орқали эшиттирилган расмий ахборотда қуролли кучлар «давлатнинг ва Мавритания халқининг олий манфаатларидан келиб чиқиб», мамлакатда ҳукмрон миллий халоскорлик ҳарбий комитети раҳбарларини алмаштирганликлари айтилади. Ахборотга кўра, «давлат муассасаларига ҳурмат-эътиборни тиклаш ҳамда ҳарбийлар илк бор ҳокимият тепасига келган 1978 йил 10 июль ҳаракати мақсадларига эришиш зарурати» шу ишни тақозо этган. 1978 йилда ҳарбийлар «мамлакатни вайронгарчилик ва парокандаликдан қутқариб қолиш, миллий бирликни сақлашни» ўз вазифалари деб эълон қилгандилар. Ҳозирги ўзгаришларнинг мақсади, дейилади ахборотда, — «жамият манфаатларига хилоф равишда шахсий ҳокимият кучайишига йўл қўймаслик, шунингдек миллий халоскорлик ҳарбий комитетининг халқ олдида зиммасига олган мажбуриятларини бажаришдан» иборатдир.

А Қ Ш: ҚУРОЛЛАНИШ АНАТОМИЯСИ

АҚШ республикачилар партиясининг Далласда бўлиб ўтган съездида қабул қилинган сайловолди программаси билан танишиб чиққан ҳар бир кишида бу программа биринчи навбатда қуролланиш бойлигига яна бойлик қўшаётган доиралар манфаатлари йўлида ишлаб чиқилганлигига тўла ишонч ҳосил бўлади. Америка тарихида авваллари бўлмаган воқеа — бир президент вақтида — яъни сўнгги тўрт йилда ҳарбий харажатлар 75 процент ошиб, ҳозир Пентагоннинг бир йиллик харажати 300 миллиард долларга яқинлашаётганлигининг гувоҳи бўлиб турибмиз.

Қўшма Штатларда, президент Р. Рейган вақтида олиб борилаётган мисли кўрилмаган даражадаги қуролланиш пойгасидан кўзланаётган мақсад — биринчидан, қурол ишлаб чиқариш билан боғлиқ доираларнинг тобора ўсиб бораётган иштаҳаларини қондириш бўлса, иккинчидан Совет Иттифоқига нисбатан ҳарбий устунликка эришишга қаратилгандир. Вашингтон маъмурияти оммавий қирғин қуролларини яратишни ва ишлаб чиқаришни қандай баландпарвоз сўзлар билан ниқоблашга уринмасин, буларнинг ҳаммаси асосан шу юқорида айтиб ўтилган икки мақсадга эришиш учун қилинмоқда.

Оқ уйнинг президент Р. Рейган бошлиқ ҳозирги маъмурияти кимлар билан боғлиқ эканлиги ва кимларга хизмат қилаётганлигини аниқласак, улар олиб бораётган қуролланиш пойгасини кучайтириш сиёсатининг туб моҳияти равшан бўлади. Чунки, Р. Рейганни ҳокимият тепасига келтирган ва унинг бутун ҳаракатларини бошқариб турган Калифорния штатидаги ҳарбий-саноат комплекси ва улар билан боғлиқ молиявий доиралардир. Ана шундай молиявий ўпқонлардан бири — замонавий қирғин қуроллари ишлаб чиқараётган ва ундан ниҳоятда катта фойда олаётган «Бэнк оф Америка» банкидир.

Америка ҳукуматининг 50-йилларда Кореяда, 60—70-йилларда Вьетнамда олиб борган босқинчилик урушлари ва ҳозирги вақтда қуролланиш пойгасини кучайтириш сиёсати «Бэнк оф Америка»га миллиард-миллиард доллар фойда келтирди ва келтирмоқда. Масалан: унинг капитали сўнгги 34 йил ичида 20 маротаба кўпайиб, ҳозирги кунда 121 миллиард долларни ташкил этмоқда.

Бу банкни ракета-ядро банки деб ҳам аташади. Юзтасининг баҳоси 50 миллиард доллар турувчи «МХ» ракеталари, ҳар бирининг баҳоси 200 миллион доллар бўлган 100 та «В-IВ» стратегик бомбардимончи самолётлар, «Трайдент» ракетаси ўрнатиладиган сув ости кемалари, (бу сув ости кемаси бир неча миллиард долларга тушади), ўртача олисликка учадиган «Першинг-2» ва бир неча минг қанотли ракеталар ишлаб чиқариш учун буюртмаларни «Бэнк оф Америка» банки билан боғлиқ Калифорниянинг «Рокуэлл интернейшнл», «Локхид», «Макдоннальд-Дуглас», «Литтон», «Нортроп», «Хьюз» ва бошқа ҳарбий корпорациялари бажармоқда. Халқаро вазият қанчалик кескин бўлса, мазкур ҳарбий-саноат комплекслари ва улар билан боғлиқ молиявий гуруҳларнинг бозори шунча чаққонлашади. Президент Р. Рейган бошлиқ маъмурият ташқи сиёсатни шу гуруҳларга қўл келадиган йўналишда олиб бориб, халқаро вазиятни кескинлаштирмоқда.

ШАРҲЛОВЧИ МИНБАРИ

Шубҳасиз, ҳозирги вақтда Оқ уй маъмуриятининг тизгини калифорниялик молиявий олигархия ва ҳарбий корпорациялар қўлидадир. Бу группа Америка империалистик доираларининг ўта агрессив қисмини ташкил этади ва айни пайтда Р. Рейган шуларнинг вакили, шулар манфаатларининг ҳимоячиси, шулар хизматидадир.

Ҳозирги вақтда Америка ташқи сиёсати билан боғлиқ масалалар Вашингтондагина эмас, Калифорния молиявий группасининг штаб-квартираси жойлашган Сан-Францискода ҳам ҳал этилмоқда. Р. Рейганнинг ҳаммани ҳайратга солган даражада мансаб поғонасига кўтарилишининг сабабларини шу гуруҳлар билан боғлиқ бўлганлигидан қидирмоқ керак. Айнан шу гуруҳлар уни «воя»га етказдилар. Шуни тан олиш керакки, хўжайинлари белгилаган ролларни Р. Рейган экранда ҳам, ҳаётда ҳам боплаб ўйнаб келмоқда.

Ҳозир Америка ҳукумати аъзолари кимлар эканлигига эътибор берадиган бўлсак, Р. Рейган маъмурияти давлат олий органига нисбатан банк идорасига ёки ҳарбий-саноат комплексига кўпроқ ўхшаб кетаётганлигини сезиш қийин эмас. Р. Рейганнинг ўзи 3-4 миллион доллар капитал эгаси бўлиб, бу маблағини ҳарбий-саноат билан боғлиқ «Бэнк оф Америка»га хизмат қилиб жамғарган. Ҳозирги маъмуриятда мудофаа министри лавозимини эгаллагунга қадар К. Уайнбергер Калифорнияда жойлашган ва ҳарбий аэродромлар қуришга ихтисослашган «Бечтел—Маккоун корпорейшн» корпорациясининг вице-президенти бўлган. АҚШ давлат секретари Ш. Шульц ҳам шу корпорация билан боғлиқ шахс. Қачонлардир К. Уайнбергер вице-президент бўлган корпорацияга яқингача қадар Ш. Шульц раҳбарлик қиларди. Албатта, улар аввал ўзлари хизмат қилган, сўнг яна қайтиб борадиган корпорациялар манфаатларини ҳимоя қиладилар.

Бугун ҳокимият тепасида туриб, уларни ҳокимият тепасига келтирганларга садоқат билан хизмат қилаётган бу доираларга «тинч-тотув яшаш ғояси бутунлай ёт бўлиб, жаҳонда ядро уруши хавфининг ошиб бориши уларни заррача ҳам ташвишлантираётгани йўқ. Уларнинг ҳаракатларини ақл-идрок эмас, балки даромад олиш нормаси белгилайди. Худди шу доиралар Р. Рейганнинг иккинчи муддатда ҳам Оқ уйда хўжайин бўлиб қолишини таъминладилар.

Ҳозирги ядро асрида дунёга тор манфаатлар нуқтаи назаридан қараб бўлмайди. Совет Иттифоқининг сиёсатига назар ташлаган ҳар бир киши бизнинг мақсадларимиз Вашингтон маъмурияти мақсадларидан тубдан фарқ қилишини кўради. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. У. Черненко «Аванте» нашриётида чиққан китобида португалиялик китобхонларга мурожаат қилиб ёзган сўзбошида таъкидлаганидек, «СССРда урушлардан, қуролланиш пойгаси туфайли олинадиган фойдалардан манфаатдор бўлган синфлар ҳам, ижтимоий табақалар ҳам йўқ». Зеро, совет ҳарбий доктринаси — мудофаа доктринаси бўлиб, тинчликка интилаётганлигимизнинг ёрқин ифодасидир. Бу доктринанинг мазмуни социалистик ғалабаларимизни, совет халқининг тинч меҳнатини, СССРнинг суверенитети ва территориал бутунлигини, дўстларимиз ва иттифоқчиларимиз хавфсизлигини ҳимоя қилиш вазифалари билан белгиланади.

Т. ҚОРАТОЕВ.

ИКАО доклади

Халқаро граждан авиацияси ташкилоти (ИКАО)нинг техникавий комиссияси бултур декабрь ойида Вашингтоннинг тазйиқи билан қабул қилган «ИКАО доклади» деб аталган ҳужжатни рад қилди. Ўша докладда Жанубий Кореянинг жосуслик топшириғини бажарган самолёти 1983 йил сентябрида гўё «навигация хатолари ва приборларнинг ишдан чиқиши» сабабли совет осмон бўшлиғига кириб кетган эди, деган бемаъни даъво айтилган эди. Киодо Цусин агентлиги техникавий комиссиянинг материалларига асосланиб шу хабарни тарқатди.

Комиссия материалларида таъкидланишича, илгари маъқулланган доклад тўлиқ бўлмаган ва зиддиятли маълумотга асосланган эди. Турли мамлакатларнинг мўътабар мутахассисларидан иборат бўлган ИКАО техникавий комиссиясининг хулосаларида бу ҳужжатдаги даъволарни ишонарли тарзда тасдиқлаб бўлмаслиги таъкидланади. Шу муносабат билан Киодо Цусин агентлиги Токиодаги граждан авиацияси ташкилотининг вакиллари ИКАОга мажбуран тиқиштирилган доклад сиёсий тазйиқ остида қабул қилинганлигини ва можаронинг ҳақиқий сабабларини аниқлашга хизмат қилмаслигини уқтирмоқдалар, деб таъкидлайди.

ФОЖИА ОҚИБАТЛАРИ

ДЕҲЛИ. (ТАСС). Ҳиндистоннинг Мадхья-Прадеш штатидаги Бхопал шаҳрида содир бўлган фожиадан кейин ўн кун ўтгач, унинг қурбонлари сони, ҳинд матбуотининг маълумотларига кўра, 2,5 мингдан ошиб кетди. Шаҳар аҳолисидан яна йигирма киши оғир заҳарланиш оқибатида касалхоналарда жон берди. Ҳиндистон бош министри Ражив Ганди фалокат сабабларини текшириш учун махсус ҳукумат комиссияси тузилганлигини эълон қилди.

Штатнинг сарминистри Аржун Сингхнинг айтишича, ҳамон омборларда турган ўттиз тоннадан кўпроқ заҳарли модда Бхопал аҳолисига таҳлика солиб турибди. Мутахассислар бу моддаларни хавф-хатарсиз шаҳар ташқарисига олиб чиқиб кетиш усулларини топишга интилмоқдалар.

Авария етказган зарар миқдорини аниқлаш учун Бхопалга келган америкалик юристлар Нью-Йорк федерал судида ҳалок бўлганларнинг оилалари номидан 20 миллиард доллар миқдорида товон тўланишини талаб қилиб «Юнион Карбайд корпорейшн» компаниясига иккинчи даъво топширилганини билдирдилар.

ЯНГИЛИКЛАР

ШОЛИКОРЛАРГА ЁРДАМ

◆ Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Микробиология институтининг олимлари уруғлик шолига яшил сув ўтларининг суспензияси билан ишлов бериш методини ишлаб чиқдилар. Бу биостимулятор шолининг қисқа муддатда униб чиқишига, пояси ётиб қолмаслигига, йирик-йирик дон олишга имкон беради. Шоли одатдагидан тезроқ етилади. Энг муҳими эса биостимулятор туфайли гектар бошига олинадиган дон 5—6 центнер ортади. Экспериментлар ўтказилган Ўрта Чирчиқ районидаги «Северний маяк» колхозидан Тансия Тягай бригадасининг меҳнаткашлари 50 гектар шолипоянинг ҳар гектаридан 89 центнердан шоли олдилар.

Ҳозир Микробиология институтида келгуси қишлоқ хўжалик мавсумига етарлича суспензия (атала) ғамлаб қўйиш учун яшил сув ўтлари ўстириладиган чонлар тайёрланмоқда.

СОДДА ВА САМАРАЛИ

◆ Ўрта Осиё медицина педиатрия институтининг ихтисослашган лабораторияси олимлари ишлаб чиққан янги метод мураккаб гербицид модда ишлаб чиқаришда зарарли компонент — хлорацетилхлорид ишлатишни технологик жараёндан тамомила чиқариб юборишга имкон берди. Методнинг моҳияти шуки, дастлабки компонентларга 150 градусга яқин температурада заҳари озроқ махсус эритма билан ишлов берилади. Натижада чиқадиган тайёр маҳсулот 40 процентдан 80 процентга қадар кўпаяди, технологик жараён давомати икки баравар қисқаради, бинобарин машина-ускунанинг иш унуми ортади. Ҳосил қилинган гербицид модда бир йиллик бегона ўтларга қарши курашда қўл келади.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ АРТИСТЛАРИ

СЕВГИ ТАРОНАСИ

Лирик рақсларнинг моҳир ижрочиси Қизлархон Дўстмуҳамедовага «Ўзбекистон ССР халқ артисти» унвони бериш тўғрисида республика Олий Совети Президиумининг Фармонини ўқиб бутун оиламиз билан хурсанд бўлдик, тўғриси, бошимиз осмонга етди. Ахир, Қизлархон бизнинг оиланинг қадрдони, отамиз — Исоҳор Оқиловнинг ҳурматли шогирдларидан бири-да!

— «Гўзал» деган рақси билан чинакам гўзаллик оламига кириб келган Қизлархоннинг бу ютуғи ҳам гўзал иш бўлибди», деди отам севинчдан, фахр-ифтихордан ўзини босолмай. «Партия ва ҳукуматимизнинг бу ғамхўрлиги, рағбатига жавобан шогирдингиз келгусида янада гўзал асарлар яратади, чунки, у рақс учун туғилган».

Ойим тўғри айтдилар. Қизлархон Дўстмуҳамедова рақс учун туғилган. Унинг бир-биридан дилрабо ўйинларини кўп кўргансиз, кузатгансиз. Ҳамма вақт бир олам завқ улашган у. Унинг ғоятда дилбар табассуми, нозик жилваларини мана ҳозир ҳам кўз олдингизга келтириб турибсиз. Рақс ва музика санъатининг бетакрор рамзи бўлиб қолган «Севги таронаси», «Интизор», «Тонг маликаси» каби ўйинлар эса сизни бир умр оромга чулғаб, завқингизни ошириб келади. «Муножот» ижро этилаётганда эса, ҳақиқий нафосатнинг қанчалик қудратли кучга эга эканлигига такрор-такрор амин бўлгансиз. Қизлархон Дўстмуҳамедова ана шундай санъаткор, уни рақс санъатимизнинг бугунги ёрқин юлдузларидан бири деб баралла айта оламиз.

Қизлархон профессионал санъат оламига ҳаваскорлик тўгарагидан ўтган. Кейинчалик Тошкент театр-рассомлик санъати институтини тугатди. Санъатдаги бутун фаолияти Исоҳор Оқилов номи билан боғлиқ. Мана, йигирма йилдирки, раққоса устозининг кўрсатмаларига амал қилиб, бир-биридан чиройли ўйинлар яратиб келмоқда. Бизда ижрочи раққоса ва ижодкор раққоса деган ибора бор. Гап шундаки, баъзи санъаткорлар балетмейстерлар томонидан тайёрланган, саҳналаштирилган ўйинларнигина ижро этишга қодир бўладилар. Иккинчи группа раққосалар эса, ўзи ижро этадиган рақснинг туғилишида бевосита иштирок этади, соавтор бўлади. Қизлархон кейинги гуруҳга мансуб санъаткор. У янги рақсни саҳналаштиришга киришишдан олдин бўлажак асар хусусида ўзининг фикр-мулоҳазаларини, муносабатини балетмейстерга албатта айтади. Мана шундай ташаббускорликнинг, ишга ижодий ёндашувнинг ажойиб самарасидан Исоҳор Оқилов ҳам, Қизлархоннинг саҳнадош дугоналари ҳам, томошабинлар ҳам бирдай мамнундирлар.

Масалан, мен Қизлархоннинг музикани яхши тушуниб ва уни қалбдан ҳис этишини севаман. Раққоса саҳнада ўйнаётганда музикани севиб эшитади, юрагидан ўтказади. Қалби билан, бутун вужуди билан ўйнайди. Унинг қўллари ҳам куйлайди, деган эътироф тўғри. Санъаткор ҳеч қачон ортиқча ҳаракат кўрсатмайди. Айрим раққосалар фаолиятида учрайдиган «сакраш» усули Қизлархонга бутунлай ёт. У майин лиризм билан суғорилган оҳангга мос нафис ҳаракат ижод этишга қодир санъаткор. Шу ўринда композитор Муҳаммаджон Мирзаев ва унинг куйларини алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман. Қизлархоннинг деярли барча ўйинлари музикасининг муаллифи мана шу таниқли бастакордир. Қизлархон композитор асарларини севиб кутиб олади. Бастакор ҳам раққоса учун ғоятда мос куйлар ёзади.

Қизлархон қўшиқ куйига, яллага ўйнаганида текстнинг ҳар бир сўзини тушуниб, саҳнада уни қадамба-қадам эшитиб туриб хиромон этади. Мана шу хислат жуда кўп машҳур раққосаларга шон-шуҳрат келтирганлиги азалдан маълум. Мен раққоса сифатида ҳам, балетмейстер сифатида ҳам жуда кўп ўйинчиларнинг репертуарини, маҳоратини кузатганман. Қизлархон улардан бутунлай фарқ қилади.

Раққоса ўзбек хореография санъатининг ажойиб намуналаридан бўлиб қолган рақсларни ҳамма вақт бир савияда, бир маромда ижро этиб келади. Эндиликда санъатшунослар, томошабинлар «Гўзал», «Бухоро юлдузи», «Сумбула», «Афғонча», «Шарқ миниатюралари» рақсларини миннатдорчилик билан, ҳавас билан кўришади. Қизлархон мақом йўлларидаги ўйинларни ижро этишда ҳам ўзига хос новаторлик кўрсатаётган ижодкор. У халқимизнинг асрлар оша яшаб келаётган ноёб тароналарини яхши билиши, эъзозлаши туфайли масъулиятли, аммо шарафли мавзуларни рақс тили билан кутилганидек гавдалантиради.

Моҳир раққосанинг репертуарида ҳозир қирқдан ортиқ ўйин бор. Уларнинг тўқсон фоизи Исоҳор Оқилов раҳбарлигида яратилган. Устоз ва шогирд ўтган йиллар давомида саҳналаштирган деярли барча рақсларнинг таҳлилидан бирдай хурсанд. Якдиллик, ўзаро ҳурмат, бир-бирини ҳавас қилса арзийдиган даражада яхши тушуниш ижодий юксалишнинг, зафарларнинг манбаи бўлиб келмоқда. «Санъатдаги ютуқларимни севимли, азиз устозим Исоҳор Оқиловсиз ҳеч қачон тасаввур қилолмайман», деди шогирд.

М. Қориёқубов номидаги Ўзбек давлат филармонияси «Шодлик» ашула ва рақс ансамблининг талантли солисткаси Қизлархон Дўстмуҳамедованинг ижодий зафарлари — санъатга, хусусан, хореографияга бўлган чинакам фидойи муҳаббатнинг, севгининг самараси. Бетакрор рақслари эса мана шу севги таронасидир!

Вилоят ОҚИЛОВА,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист.

редакция почтасидан

◆ УРГАНЧ. Райондаги Калинин номли колхознинг янги қурилган идораси ва клуби олдидаги хиёбонда Совет давлатининг асосчиларидан бири Михаил Иванович Калининга ҳайкал ўрнатилди.

А. ЭШМАТОВ.

◆ ДЕНОВ. Шаҳар ва район ичидан ўтадиган Қизилсув дарёси устидан янги кўприк қурилди. Унинг узунлиги 75 метр, эни 22 метр бўлиб, ҳар иккала томонида пиёдалар учун йўл ажратилган.

Ў. БЕКМУРОДОВ.

◆ ҒАЛЛАОРОЛ. Боғарное нефть базасида шахсий машина эгаларига ва халқ хўжалик юкларини ташувчи шофёрларга қулайлик яратиш мақсадида янги автозаправка станцияси қуриб битказилди. У бир суткада 250 автомашинани бензин билан таъминлаш қувватига эга.

А. ЭРГАШЕВ.

◆ ПОП. Шаҳар марказида тўрт қаватли алоқа уйи қад кўтарди. Алоқа уйида 3 минг номерли янги АТС, телеграф, радиоузел узлуксиз ишлаб турибди.

С. ҚЎЧҚОРОВ.

◆ ПАХТАОБОД. Райондаги «Коммунизм» колхозида дорихона ва амбулатория биноси қурилиб, ишга туширилди. Бинода область аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бирлашмасининг тикувчилик устахонаси, этикдўзлик, сартарошхона, радио ва телевизор устахоналари жойлашган.

Т. ТЎЙЧИЕВ.

◆ ТОШКЕНТ. Шаҳарнинг Собир Раҳимов районидаги газета ва журналлар билан савдо қилувчи 2-киоска ходими Яхшибой Жамолов қарийб 20 йилдан буён шу соҳада хизмат қилади. Коммунистик меҳнат зарбдори, социалистик мусобақа ғолибининг намунали хизматидан аҳоли миннатдор бўлмоқда.

А. ТОЛИПОВ.

МАДАНИЙ МЕРОС—БОЙЛИГИМИЗ

ПОЙКАНД ТОПИЛМАСИ

Бухородан эллик километр жануби-ғарбда, Қоракўл районининг Саёт қишлоқ Совети территориясида қадимий шаҳарлардан бири — Пойканд харобалари жойлашган. Ёзма манбаларда у «Мадина ат-тужжор»— Савдогарлар шаҳри, «Шаҳристони рўин» (Жездан бино қилинган шаҳристон), «Шаҳри ҳайбар» (Мустаҳкам девор билан ўралган шаҳар) номлари билан тилга олинади. Х асрда яшаган Бухоро тарихчиси Наршахийнинг ёзишича, Пойканд Бухоро шаҳридан қадимийроқ бўлиб, унинг атрофида мингдан ортиқ работлари бўлган. Шаҳарда Масжиди Жоме ва бошқа иморатлар қад кўтарган. Аҳолисининг аксарияти савдо аҳилларидан бўлиб, улар Хитой ҳамда денгиз орқали бориладиган бир қанча мамлакатлар билан савдо қилган.

1981 йилдан бошлаб қадимги Пойканд харобалари Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Археология институтининг Бухоро экспедицияси томонидан ўрганилмоқда. Қазиш ишларида давлат Эрмитажи ҳамда Москвадаги Шарқ маданияти музейининг ходимлари ҳам иштирок этмоқдалар. Археологик тадқиқотларнинг биринчи мавсумидаёқ Пойканднинг кўп асрлик тарихидан далолат берувчи нодир обидалар топилди, аста-секин кавлаб, очилиб ўрганилмоқда.

Ўтган мавсумларда Пойканднинг аркида қалинлиги 20 метрли қатлам қазиб кўрилиб, унинг қадимги пой деворини очишга муваффақ бўлинди. Археологик топилмалардан маълум бўлишича, Пойканд шаҳри милоддан аввалги IV аср охирларида Зарафшон дарёсининг қуйи тармоғи Қоракўл дарёсининг сўл соҳилида қад кўтарган. У XI аср ўрталарида дарё оқимининг ўзгариши оқибатида сувсизликдан хароб бўлган.

Шаҳар уч қисмдан: арк ва икки шаҳристондан иборат бўлиб, унинг ташқи мудофаа деворлари ва буржлари яхши сақланган. Ўтган мавсумда ўн буржидан бири тўла кавлаб очилди. Йирик ҳажмдаги хом ғиштлардан баландлиги 3 метрли таг курси устига қурилган чорбурчакли улкан (7—6,5 метр) икки қаватли буржлар яхши сақланган. Бурж деворининг қалинлиги 1,5 метр бўлиб, ундаги уч қатор нишон туйнуклари шахмат катакларига ўхшатиб жойлаштирилган.

Ўтган йили кузда Пойкандда яна бир нодир обида — VIII асрнинг иккинчи ярмида аҳолига дори-дармон тайёрлаб берилган кимёвий лаборатория — дорихона харобалари топилди. Илк ўрта аср кимёгарлари корхонасининг қолдиқлари деб ҳисобланаётган бу обида 9,3Х5 метр катталикдаги чорбурчакли бинодан иборат бўлиб, у йирик ҳажмдаги хом ғиштдан барпо қилинган. Унинг 2,6 метрли қалин деворлари баландлиги 3 метргача яхши сақланган. Бино уч қисмга бўлинган. Марказий қисмида икки томонидан кенглиги 2,5 метрли эшик ўрни қўйилган чорбурчакли кенг йўлак (вестибюль) бор. Дарвозаларнинг бари равоқсимон шаклда қурилган. Дарвозали вестибюль тўрида дори-дармон тайёрланадиган икки дорипазлик корхонаси, пойгагида эса баланд ва кенг супали махсус хона жойлашган. Супанинг кенглиги 2,2 метр ва баландлиги 0,8 метр бўлиб, унга узунасига ишланган зинапоя орқали кўтарилинган. Тўрдаги икки дорипазлик хоналари ҳар бирининг саҳни 2,2—3,5 метрга тенг бўлиб, ҳар иккисининг уч томонида эни ярим метрли супалар бор. Супа бурчаклари ва чеккаларида бир нечта махсус ўрачалар ишланган. Хона деворларида эса турли хил ашёлар териб қўйишга мўлжалланган бир қанча катта-кичик токчалар бўлган. Хоналар саҳнидан учта, супа зинаси бурчагидан битта ўчоқ ишланган. Охиргиси қўшқўрали махсус ўчоқ бўлиб, унинг ички девори кучли алангнинг таъсиридан тандирдек қизариб, товланиб кетган. Ўчоқ ичидан 20 та, хоналардан эса 50 дан ортиқ чақа-тангалар топилди. Дорипазлик хоналарининг поли остида узунлиги 5 метрли сардоба, яъни омборхона қурилган.

Археологик қазиш вақтида кавлаб очилаётган бу қадимги корхона эгасининг касбу ҳунаридан далолат берувчи қатор топилмалар қайд этилди. Улар орасида бўйни ингичка, оғзи тор кўза ва кўзачалар, товоқча ва қулоқли идишчалар, сиртига яшил рангли сир берилган сиёҳдон, қоқ ўртасидан иккига ажралиб кетган қўл тегирмони тошлари бор.

Супа саҳни ва хона полларидан топилган икки дона бутун ва ўн битта майдаланиб кетган шишадан махсус ясалган кимёвий идишчалар, айниқса диққатга сазовордир. Остки ёнбошида ингичка найчалари бор сабзаранг цилиндрсимон бу шиша идишчалар фанда алембика деб юритилади. Айрим тадқиқотчилар бундай алембикаларни ўрта аср алхимик-кимёгарлари суюқликларни дистилизация қилиш ва ҳайдаш учун махсус идиш сифатида ишлатганлар деб ҳисоблансалар, бошқалари маҳаллий табиблар бундай идишлардан беморлардан қон олишда фойдаланганлар, деган фикрда. Учинчилари эса оғзи ниҳоятда тор махсус идишчаларга суюқликларни қуйишда ундан воронка сифатида фойдаланилган деган мулоҳазаларни ўртага ташлайдилар.

Кавлаб очилган корхона қандай маҳсулот тайёрланганини исботлаб берувчи яна бир топилма кичик ҳажмдаги чорбурчак жез идишча бўлиб, унинг тубида ҳатто мум юқлари сақланиб қолган. Шубҳасиз, баландлиги 0,7 сантиметрли бу идишча ўлчов бўлиб, у жумладан жуда ҳам оз миқдордаги мумни ўлчашда ишлатилган.

Маълумки, Шарқ табобатида мум доривор моддалардан ҳисобланган. Ундан тайёрланадиган малҳам ва ичиладиган дори-дармонларнинг рецептлари ҳақида Ибн Сино асарларида ҳам маълумотлар бор.

Топилмалар орасида арабча ёзув битилган сопол парчаси айниқса қимматлидир. Унда «174 йил хайрли сафар ойининг ўрталари шанба куни қайд этилди» деган олти қатор арабча хат бор. Бу хатда қайд этилган вақт милоднинг 790 йили 30 июнига, яъни шанба кунига тўғри келади. Бу ниҳоятда қимматбаҳо ҳужжат бўлиб, бир томондан қазиб очилган ёдгорликнинг санасини, иккинчи томондан бу қадимги корхонада мижозлардан бирига тайёрлаб бериладиган дори-дармоннинг муддатини кўрсатади.

Шундай қилиб, археологик топилмалар Пойкандда ўтган йилнинг кузида қазиб очилган ёдгорлик VIII асрнинг 90-йилларига мансуб кимё лабораторияси ва дорихона эканини тасдиқлаб берди. Дарҳақиқат, кавлаб очилган баланд зинали, кенг супали хона дори-дармон учун келган мижозларга бўлса, икки дорипазлик хоналарида турли хил дорилар тайёрланган. Хоналар остидаги сардоба-омборхонада эса доriворлар ҳамда хом ашё сақланган. Хоналардан кўплаб топилган чақа-тангалар бу қадимги корхона эгасининг ўзига хос олди-сотдисидан далолатдир. Пойканддаги бу нодир обида илк ўрта аср Шарқ табобати ва фармокалогиясининг буюк алломаси Абу Али ибн Синодан роса икки аср муқаддам бино қилинган бўлиб, ундаги ашёвий топилмалар ўша даврдаёқ корхонанинг анчагина самарали ишлаганидан далолат беради.

VIII асрга мансуб бу кимё лабораторияси — дорихонанинг кавлаб очилиши археология фанида камдан кам учрайдиган топилма ва нодир кашфиёт ҳисобланади. Шу вақтгача археологлар битта-иккита кимёвий шиша идишча — алембикаларни учратган бўлсалар-да, дори-дармон тайёрлайдиган бундай нодир қадимги корхона қолдиқларига дуч келмаган эдилар. Пойкандда археологик қазиш ишлари давом этади. Ўтган асрларда яшаган аждодларимиздан сақланиб қолган нодир моддий-маданий обидаларнинг бундан буён ҳам кўплаб топилиши, шубҳасиздир.

А. МУҲАММАДЖОНОВ,
Бухоро археология экспедициясининг раҳбари, тарих фанлари доктори.

спорт

СОВРИНЛАР ВА ЎРИНЛАР

● ФУТБОЛ. УЕФА кубоги учун нимчорак финал учрашувлари ўтказилди. Минск динамочилари Польшанинг «Видзев» клубини қабул қилишди. Футболчиларимиз икки учрашув ҳисобида (2:0, 0:1) чорак финалга йўлланма олишди. Пойтахт спартакчилари эса ГФРнинг «Кельн» командаси билан ўйинда (1:0, 0:2) шундай имкониятни бой беришди.

● КАМОН ОТИШ. Термизда Сурхондарё область ижроия комитети соврини учун Бутуниттифоқ турнири ўтказилди. 50 дан зиёд спортчи иштирок этган мусобақада тошкентлик Э. Сайфулин билан А. Циденова (Улан-Удэ) муваффақият қозонишди.

● БОКС. Урганчда Совет Иттифоқи Қаҳрамони С. Нуриметов номидаги соврин учун шахсий-команда биринчилиги ўтказилди. Хоразм области боксчилари команда ҳисобида биринчи ўринни олишди. Қозоғистоннинг Жамбул, Туркманистоннинг Чоржўй области коллективлари иккинчи ҳамда учинчи ўринларни эгаллашди. Урганчлик Шуҳрат Вапоев «Энг техник боксчи» номига сазовор бўлишди.

ЭЛ ХИЗМАТИДА

◆ ҒИЖДУВОН. Райондаги Калинин номли колхознинг Чорработ алоқа бўлимининг почтальони Эсон Қўлдошевни хўжаликда ҳамма хушхабар элчиси сифатида ҳурмат билан тилга олади. Унинг эл-юрт олдидаги аъло хизматлари муносиб тақдирланди, алоқа бўлими уни «Урал» мотоцикли билан мукофотлади.

Г. ҲОЖИЕВА.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ✱ ЭЪЛОНЛАР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА
Тўхтасин ЖАЛИЛОВ ва Г. СОБИТОВ музикаси
Собир АБДУЛЛА асари
ЎЗБЕКИСТОН ССР ВА ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИНИНГ ШОНЛИ 60 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНАДИ
20, 27, 30 ДЕКАБРДА

«ТОҲИР ВА ЗУҲРА»

ПРЕМЬЕРА

(2 парда, 6 кўринишли музикали драма)

Саҳнага қўювчи режиссёр — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Б. А. ИХТИЕРОВ.

Дирижёр — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Н. Ҳ. ХАЛИЛОВ.

Рассом — А. Г. ЖИБОЕДОВ.

Хормейстер — К. САЪДУЛЛАЕВ.

Балетмейстерлар — Ш. АҲМЕДОВ, Ю. ИСМАТОВА.

Концертмейстерлар — М. ФУРМАН, В. ЦЕПЕМАН.

Саҳна ҳаракатлари бўйича педагог — ҚҚАССРда хизмат кўрсатган артист А. ИСМОИЛОВ.

Режиссёр — Т. БЕКНАЗАРОВ.

Режиссёр ассистентлари — Р. МУҲИДДИНОВА ва С. ҚУРБОНОВ.

АСОСИЙ РОЛЛАРДА:

Ўзбекистон ССР халқ артистлари: М. ҒОФУРОВ, М. ЮНУСОВ, Ҳ. УМАРОВ;

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: А. АБДУРАҲМОНОВ, С. ПУЛАТОВ, Х. ШАРИПОВ, Ш. РАСУЛОВ;

Солистлар: М. ХОЖИМАТОВА, О. ҒОЗИЕВА, Д. САФОЕВА, М. УМАРОВА, А. САЛИМОВ М. САЛИМОВ, Н. РУСТАМОВ, Т. БЕКНАЗАРОВ, Р. МАЪДИЕВ, Ф. АҲМЕДОВ, С. РАҲИМЖОНОВ, Ф. ФАЕЗОВ, Ш. ЗИЁМУҲАМЕДОВ, Р. СОЛИҲОВ ва бошқалар.

Оммавий саҳналарда театрнинг хор ва балет коллективлари иштирок этадилар.

«ЮБИЛЕЙ» МАРКАЗИЙ СПОРТ ЗАЛИ

МАШҚЛАР ЎТКАЗИШ САРОЙИДА ИККИНЧИ ЛИГА ШАРҚИЙ ЗОНА КОМАНДАЛАРИ ЎРТАСИДА

ХОККЕЙ

Қуйидаги командалар учрашадилар:

16 декабрда

«БИНОКОР» (Тошкент) — «ШАХТЁР» (Прокопьевск)

20, 22, 23 декабрда

«БИНОКОР» (Тошкент) — «МОТОР» (Барнаул).

Ўйинлар шанба ва якшанба кунлари 17.00 да, иш кунлари — 18 дан 30 минут ўтганда бошланади.

«ЮБИЛЕЙ» Марказий спорт зали кассалари ишлаб турибди.

Қуйидаги телефонлар орқали маълумотлар олиш мумкин.
Касса — 46-03-12, 46-70-31;
администратор — 46-07-53, 46-68-77.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети

182(38) ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1984—85 ЎҚУВ ЙИЛИГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ ТОШКЕНТ ШАҲРИ ҚУРИЛИШЛАРИ УЧУН ҚУЙИДАГИ КАСБЛАР БЎЙИЧА МАЛАКАЛИ ИШЧИЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ: дурадгор, қурилиш бўёқчиси, электр пайвандловчи, олти ой муддат ўқитиш билан автомобиль ремонти бўйича слесарь.

17 ДАН 30 ЁШГАЧА БЎЛГАН ЙИГИТЛАР ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

10 синфни битириб ўқишга қабул қилинганлар ойига ўттиз сўм миқдорида стипендия оладилар, Совет Армияси сафларидан запасга бўшатилганларга ойига 60 сўмдан стипендия берилади.

Ўқувчилар ишлаб чиқариш практикасини ўташ вақтида ишланган иш ҳақининг 50 процентини оладилар.

Ўқиш вақти меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Бошқа шаҳарлардан келганларга ётоқхонадан жой берилади.

Билим юртини битирганлар билим юртини тугатганликлари тўғрисида диплом оладилар.

МАШҒУЛОТЛАР ГРУППАЛАРНИНГ КОМПЛЕКТЛАНИШИГА ҚАРА БОШЛАНАДИ.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ариза, гувоҳномалар: туғилганлиги тўғрисида (ёки паспорт), маълумоти тўғрисида справкалар: турар жойидан, медицина (286-форма); олтита фотосурат (3х4 см).

Билим юрти адреси: 700141, Тошкент шаҳри, Багратион кўчаси, 4-уй (17 автобус, 6, 13, 22 трамвайларнинг «12-уй жой шаҳарчаси» бекати). Телефон 64-18-41.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

15 декабрдан бошлаб
Янги программа

ФАҚАТ 10 КУН

«АЙИҚЛАР ЦИРКИ»

ҚАТНАШАДИЛАР:
ЛЮДМИЛА ВА ВЛАДИМИР ДЕРЯБКИНЛАР
раҳбарлигида учар тарелкаларда
КОСМОНАВТ-АЙИҚ

2 бўлимдан иборат катта ранг-баранг программа

Томошалар соат 19.30 да; шанба кунлари соат 16.00 ва 19.30 да; якшанба кунлари соат 13.00, 16.00, 19.30 да бошланади.

Касса соат 10.00 дан 20.00 гача ишлайди.

Коллектив заявкалар қабул қилинмоқда.

Справкалар учун телефонлар: 44-35-91, 44-35-84.

●

«Ҳурмат Белгиси» орденли В. В. Куйбишев номидаги
САМАРҚАНД ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ
сиртқи бўлими

агрономия, зооинженерлик, қоракўлчилик факультетларига кирувчилар ўзбек (рус) тили ва адабиёти (ёзма), биология (оғзаки), химия (оғзаки), физика (оғзаки)дан кириш имтиҳонлари топширадилар.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 16/XII да **Этик кийган мушук** (12.00), **Уйқудаги гўзал** (19.30), 18/XII да **Тоска.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 16/XII да **Отелло** (19.00), 18/XII да **Келинлар қўзғолони** (19.30).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 16/XII да **Гулсара,** 17/XII да **Хотинимнинг эри.**

Ўзбек Совет Энциклопедияси Бош редакцияси коллективи сиёсий иқтисод, саноат ва қишлоқ хўжалиги экономикаси илмий редакцияси мудири С. Холназаровга отаси

Холназар АЛИЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«Ўзбектелефильм» студияси коллективи кинооператор Н. Иноғомовга онаси

Ҳикоят ИБРОҲИМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

16 ДЕКАБРЬ, ЯКШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.50 — Ҳужжатли фильм. 10.10 — Будильник. 10.40 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 11.40 — Здоровье. 12.25 — Тонгги почта. 12.55 — Қишлоқ янгиликлари. 13.55 — Музикали киоск. 14.25 — Асалари. 16.55 — Саёҳатчилар клуби. 17.55 — Мардлик қонунига биноан. 18.25 — Халқаро панорама. 19.10 — Совет қўшиқларидан концерт. 19.30 — Мультфильмлар. 20.00 — Буюк ғалабанинг 40 йиллигига. Мени кутгил (бадиий фильм). 21.30 — Время. 22.05 — Мен лўлилар қўшиғини куйлайман. 22.40 — «Олесский замок» музей заповедниги. 23.20 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Зарядкага сафланинг! 9.20 — Мультфильм. 9.30 — Ритмик гимнастика. 10.00 — Рус тили. 10.30 — Боку кеча, бугун... эртага. 11.15 — РСФСР композиторлари V съездининг концерти. 12.15 — Ҳайвонот оламида. 13.15 — Оғир атлетика бўйича СССР чемпионати ва кубоги. 13.55 — Ўқиреётган жониворга шафқат. Бадиий фильм. 1-серия. 15.00 — Волейбол бўйича СССР чемпионати. Эркаклар «Автомобилист» (Ленинград) — «Динамо» (Москва области). 15.30 — Халқаро конкурс лауреати. Вл. Бакк чалади. 16.00 — «Известия» газетасининг соврини учун хоккей бўйича халқаро турнир. ЧССР — Швеция терма командалари. Танаффус пайтларида оғир атлетика бўйича СССР чемпионати ва кубоги. 18.15 — Дунё ва ёшлар. 18.50 — Уста ва ёриғантина. Телефильм. 19.20 — Мультфильм. 19.30 — Ф. Амировнинг «Минг бир кеча» балетидан парчалар. 20.15 — Борсанг кўрасан. Вятка дарёси ҳақида телефильм. 20.30 — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 20.45 — Машҳур совет ижрочилари — Ленин мукофотининг лауреатлари. Е. Образцова куйлайди. 21.30 — Время. 22.05 — Кечиккан учрашув. Бадиий фильм. 23.25 — «Известия» газетасининг соврини учун хоккей бўйича халқаро турнир, СССР — ГФР терма командалари.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Ахборот. 10.25 — Республика мулки. Бадиий фильм. 2-серия. 11.35 — Мультфильмлар. 12.00 — Пионерлар мамлакатида. 12.30 — Ўзбекистон спорти. 13.00 — Эртага — премьера. 14.10 — Реклама. 18.00 — Кўрсатувлар программаси. 18.05 — Мультфильмлар. 18.30 — Бойчечак. 19.00 — Рассомлар — халққа. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигига бағишланган Ўзбекистон ССР Рассомлар союзи кўргазмалар залидаги юбилей виставкасидан репортаж. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Назм ва наво. Машраб лирикаси. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Назм ва наво (давоми). 21.30 — Время. 22.05 — ТАСС вакил қилинган. Бадиий фильм. 7-серия.

ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

9.50 — Душанба. В. И. Ленин номли майдон. Тожикистон ССР ва Тожикистон Компартиясининг 60 йиллигига бағишланган ҳарбий парад ва Душанба меҳнаткашларининг намойиши.

17 ДЕКАБРЬ, ДУШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Болалар учун фильм. 11.00 — Илмий-оммабоп фильм. 11.20 — Концерт. 11.45 — Булутлар узра қўшиқлар. Бадиий фильм. 12.50 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 15.55 — Б. Кривилев қўшиқлари. 16.10 — Дўстимга мактуб. 16.55 — Онамларнинг мактаби. 17.25 — Инсон — замин соҳиби. 18.25 — Пионерлар концерти. 18.55 — Илмий-оммабоп фильм. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Ишлар ва одамлар. 20.00 — Мультфильм. 20.15 — Шарлоттанинг маржонлари. Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Концерт. 22.30 — Хоккей. Халқаро турнир. Финляндия — СССР.

МОСКВА-II. 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Халқ куйлари. 19.05 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 20.05 — Хоккей. Халқаро турнир. Швеция — ГФР. 20.45 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 21.00 — Волейбол. ЦСКА — Автомобилист (Л). 21.30 — Время. 22.05 — Мулоҳаза учун вақт. Бадиий фильм. 23.10 — Концерт. 24.00 — Оғир атлетика. СССР чемпионати ва кубоги.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Ахборот. 10.20 — Нима қилмоқ керак? Телеспектакль. 1-серия. 11.30 — Ўқув программаси. 11.50 — Телефильмлар. 12.30 — Ўқув программаси. 13.00 ва 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильм. 18.20 — Шоирлар — болаларга. 19.00 — Илмий-техника тараққиёти — халқ хўжалигига. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Олам дарди адиб қалбида. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Фильм-концерт. 21.30 — Время. 22.05 — ТАСС вакил қилинган. Бадиий фильм. 8-серия. 23.15 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 18.00 — Инсон ва табиат. 18.30 — Телефильм. 18.50 — Эртага — премьера. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.20 — Телефильм. 21.00 — Бурчга садоқат. 21.30 — Москва-II.

РАДИО

17 ДЕКАБРЬ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Яхши кайфият. 9.15 — «Фрунзевец» газетасининг обзори. 9.20 — Чолғу куйлари. 9.30 — Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар, режалар. 10.15 — Ёзувчилар микрофон олдида. 12.10 — Узбекистан индустриальний. 13.00 — Чорвадор. 14.00 — Келгуси йил ҳосили ҳақида ўйлар. 18.15 — Халқаро кундалик. 19.25 — Поэма-рапсодия. 21.00 — Халқаро ҳаётнинг актуал масалалари. 21.10 — «Шарқ юлдузи» журнали саҳифаларида. 21.30 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

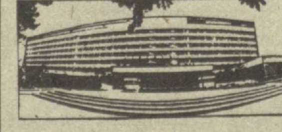

Редакция адреси ва телефонлар: 700047, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси.

В.290.
Р. 13972.

Индекс 64583.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12